

LIETUVIŲ

DIENOS

PRELATAS JONAS KUČINGIS, LOS ANGELES ŠV. KAZIMIERO PARAPIJOS KLEBONAS

LITHUANIAN DAYS

MAY

1977

1977 M. GEGUŽĖS MĖN.

LIETUVIŲ DIENOS

LITHUANIAN DAYS

4364 Sunset Blvd., — Hollywood, CA 90029

Telefonas: 664-2919

1977, gegužės Nr. 5 (174)

May, 1977 No. 5 (174)

Eina XXVIII metai

Volume XXVIII

Redaguoja

REDAKCIJINĖ KOLEGIJA

Anglų k. Redaktorius / English Editor

ALFONSAS A. MILUKAS

Atsakomasis red. - Leidėjas / Publisher

Administratorius / Circulation Manager

ANTHONY F. SKIRIUS

Straipsniai, autoriaus pasirašyti pavarde, slapyvardžiu ar inicialais, nebūtinai reiškia ir redakcijos nuomonę. Signed or initialed articles do not necessary reflect the opinion of the editors or of Lithuanian Days magazine.

Panaudojant medžiagą, prašoma pažymėti šaltinį. Republication of material from "Lithuanian Days" permissible only with indication of this source.

"LIETUVIŲ DIENOS" YRA SUJUNGTOS SU "KALIFORNIJOS LIETUVIŲ", LEISTU 1946-49 M.
"LITHUANIAN DAYS" IS COMBINED WITH "CALIFORNIA LITHUANIAN", PUBLISHED 1946-49.

Prenumerata atnaujinama automatiškai, nelaukiant atskiro pranešimo. Nutraukdamas prenumeratą, skaitytojas administraciją painformuoja laišku.

If subscription is to be discontinued at expiration, notice to that effect should be sent; otherwise it will be renewed automatically.

Leidžiama kas mėnuo, išskyrus liepos ir rugpiūčio mėn. Published monthly, except July and August.

Atskiro nr. kaina \$1.25

Single Copy \$1.25

Prenumerata metams \$12.00 bet kuriame pasaulio krašte. Subscription \$12 per year in any country of the world.
Garbės prenumerata / Honorary subscription \$20.00.

"Second Class Postage Paid at Los Angeles, California".

TURINYS / CONTENTS

LIETUVIŠKOJI DALIS

Psl.

Žygis, kuris įpareigoja mus visus.
Minint Romo Kalantos 5-rių metų mirties sukaktį. 3

J. Kj. Introibo ad Altare Dei.
Prel. J. Kučingis 40 metų Dievo ir tautos tarnyboje. 4-9,

O. V. Milašius, Rugsėjo simfonija.
Išvertė A. Vaičiulaitis. 10-11

Jurgis Gliuda, Teismas biržely.
Tikrovinė novelė. 11-13

A. Vaisiūnienė, Lietuvių aleliuja Veneculoje. 14

E. Vasyliūnienė, Bostono Vyrų sekstetas Minkų radijo parengime. 14

Z. Tenisonaitė, Putinas sesers atsiminimuose. Recenzija. 15

Z. Tenisonaitė, Mikailaitės poezijos pasaulis. Recenzija. 15-16

E. Vasyliūnienė, Apeikytė skambina Bostono. 16

Prezidento Carterio laiškas. 16

Sacharovo laiškas Carteriui. 16

Laisvieji lietuviai! 16

J. Janušaitis, Spaudos balius Chicagoje. 17

ENGLISH SECTION

Pages

Msgr. Jonas Kucingis, A.A.M. 2

A Special Testimony of Appreciation 18

The Excommunication of
Henry Kissinger 19

The Charms of Art in Many Forms—
Margaret Picard 20

O.V.L. Milosz-Milasius. A.A.M. 20

The Changes of Administration in
Washington (Lith. Legation Report) ... 21

Lithuanian Publications in Ottawa,
Ruth Begusis 20

VIRŠELIAI / COVERS

FRONT COVER

Prel. Jonas A. Kučingis, Los Angeles Šv. Kazimiero parapijos klebonas.

L. Kanto foto

RT. REV. MSGR. JOHN KUCINGIS

40 Years of Service for
God and Country

We dedicate this issue in witness of the untiring service of the Los Angeles pastor for Lithuanians, Msgr. John Kucingis, to their spiritual, worldly and patriotic needs. Yet we think it should also be remembered that besides selfishly rejoicing with the fruits of the Monsignor's successful labors his flock of countrymen might see to it that his mission be carried on with a lessened pressure on Monsignor's own shoulders. Born in 1908 (Dec. 23rd in the county of Sveksna), ordained in 1937, the prelate has already been disposing for a double score of years his religious duties at home, abroad and in the United States. And above that—his educational and temporal activities, as well as his years of studies must still be kept going on as fresh and energetic as ever. —A.A.M.

BACK COVER

VIRŠELIO PASKUTINIS PUSLAPIS

Los Angeles Šv. Kazimiero parapijos pastatai.

Pr. Gasparonis

Edifices of St. Casimir's Lithuanian parish in Los Angeles. Church, Rectory, Convent, School and Auditorium. They were all erected or updated by the incessant initiative of Msgr. J. Kucingis during his current 25 years of rectorship.

NAUJOS KNYGOS

Kazys Bradūnas, **Alkana kelionė**. Eilėraščiai. Čikaga, 1976. Išleido Ateitis, 17689 Goldwin Dr., Southfield, Mich. 48075. 120 psl. Kietais viršeliais, kaina \$6.00.

Aleksandras Pakalniškis, **Žemaičiai**. Etnografija. 164 psl. Išleido dr. Stasys Jankus. Kaina \$4.00.

Petras Melnikas, **Debesys ir properšos**. Romanas. 292 psl. Lietuviškos Knygos klubo leidinys. Chicago, 1977 m. Dail. V O. Virkau aplankas. Kaina \$6.00.

Poezija iš pavergtos Lietuvos. Liet. Katalikų Religinės Šalpos leidinys, 1976. 16 psl. Kaina nepažymėta.

E. Sevela, **Truth is for Strangers**. A Novel About a Soviet Poet. Translated from the Russian by Antonina W. Bouis. Doubleday & Co., Inc. 1976. 210 p. Kietais viršeliais. Kaina \$6.95.

Lietuvos Valstybės Teatro rūmai Kaune, kur Nepriklausomybės metais buvo Opera, Balletas ir Dramos teatras.

The original building that housed the Lithuanian State Opera, Ballet and Drama.

ŽYGIS, KURIS ĮPAREIGOJA MUS VISUS

MININT ROMO KALANTOS 5-RIŲ METŲ MIRTIES SUKAKTĮ
1953.III. — 1972.V.14 — 1977

“Aš mirštu dėl Lietuvos laisvės” — šaukė Romas Kalanta, kai 1972 m. gegužės 14 dienos vidudienį Kauno miesto sode, liepsnose skęstantį jaunuolį gailestingas praeivis bandė gelbėti nuo neišvengiamos mirties. Taigi, Romas, apsipildamas benzinu ir padegdamas save, turėjo visai aiškų tikslą: žūti ugnyje, kad atkreiptų pasaulio dėmesį į Lietuvos pavergimą.

Jo didžioji gyvybės auka nebuvo veltui: jo pavyzdžiu bandė pasekti kiti, o tūkstančiai jaunuolių išdrįso išeiti į gatves ir viešai sušukti: LAISVĖS LIETUVAI!, gi žinios apie šiuos Kauno įvykius plačiai nuskambėjo per visą pasaulį ir visiems priminė tebesitęsiančią sovietinę Lietuvos okupaciją.

Romas Kalanta savo heroišku žygiu atsistojo greta Pilėnų gynėjų, pirmųjų savanorių ir nepamirštamų partizanų. Jo vardas liks Lietuvos istorijoje visiems laikams, kai aukščiausio pasiaukojimo tėvynei skaidrus pavyzdys.

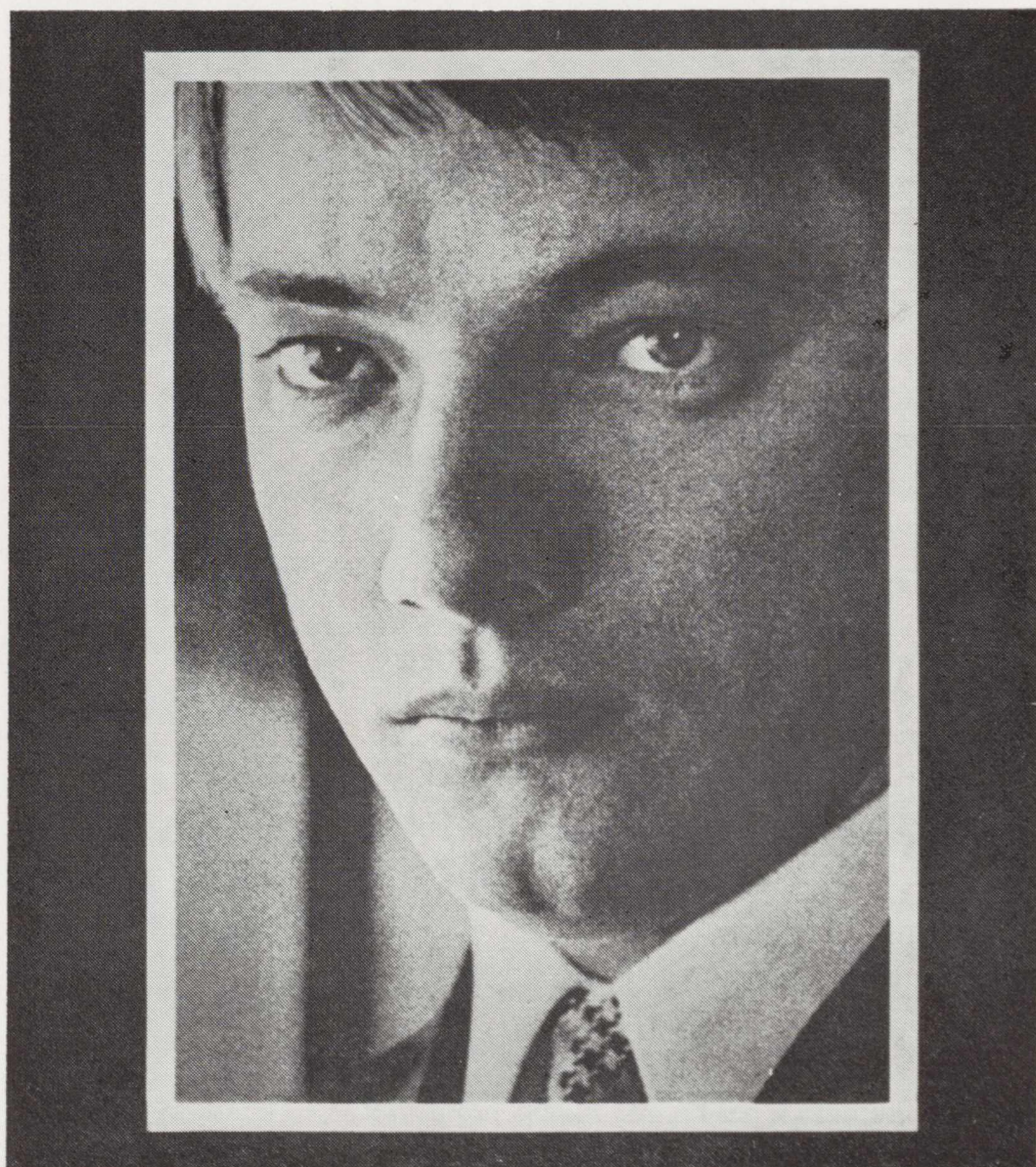
Romo Kalantos susideginimas, savo gyvybės paaukojimas dėl Lietuvos laisvės, viso pasaulio ir visos žmonijos akivaizdoje yra nepaprastai didelis įvykis. Tokių žygių maža pasaulyje!

Buvo sekmadienis. Vidudienis. Tuo metu JAV prezidentas R. Nixonas buvo pirmą dieną Maskvoje ir vedė derybas su L. Brežnevu, rusų komunistų partijos sekretorium. Kaip žinoma, L. Brežnevas, talkinamas kitų, sąmokslu keliu buvo nuvertęs Nikitą Chruščevą.

Maskvoje buvo deramasi įvairiais klausimais, bet JAV prezidentas nepalietė 32-jų pavergtų tautų, kurias Sovietų Sąjunga okupavo II-jo karo metu ir po karo.

Romas Kalanta, 19 metų studentas, komjaunimo narys, protestuodamas prieš rusų komunistų vergovę ir norėdamas JAV prezidento R. Nixono dėmesį atkreipti į pavergtų tautų kančias ir naikinimą, susidegino.

(nukelta į pusl. 21)

Romas Kalanta, 19 metų amžiaus jaunuolis, prieš penkerius metus — 1972 m. gegužės 14 d. — Kaune prie Teatro rūmų susidegino, protestuodamas prieš rusų komunistų okupaciją, šaukdamas “Laisvės Lietuvai!”
Romas Kalanta, a young man of 19, sacrificed his life by self-immolation at the State Theater Park in Kaunas when at noon of May 14, 1972, he blazed to death shouting “I die for Lithuania’s liberty.”

Steponas ir Barbora Kučinskai, smulkūs ūkininkai, išauginę aštuonių vaikų šeimą.
Dail. Luko piešta

Steponas and Barbara Kucinskas, the parents of Msgr. Kucingis.

Introibo Ad Altare Dei

Prel. Jonas Kučingis 40 metų Dievo ir tautos tarnyboje

“Prisiartinsiu prie Dievo altoriaus; prie Dievo, kuris linksmina mano jaunystę” — tokius žodžius tardamas pirmoje šv. Mišių aukoje šventimus gavęs kunigas pradeda kunigiško gyvenimo kelią. Ir tai nėra tik koks liturginis formalumas ar susidariusios situacijos konstatavimas, bet gilus, asmeniškasis ir, galima sakyti, likiminis įsipareigojimas.

Komunistų ir nacių atneštos žmonijai nelaimės gal būtų skaudžiausiai iš viso pasaulio tautų palietę Lietuvą ir Lietuvos žmones, skaudžiau net už mūsų likimo brolius latvius ir estus. Nužudytų, nukankintų, žuvusių, tremtinių ir kitaip nukentėjusių skaičiai palyginamojoje tautų lentelėje rodytų mus patyrus didžiausius nuostolius. Tačiau tarp išlikusių gyvųjų okupuotoje Lietuvoje, Sibire ar prievartiniame egzode Vakaruose išryškėja esminis skirtumas tarp pasauliečių profesionalų ir kunigiško pašaukimo luomo problemų: pasauliečio profesionalo rūpestis — tai prisitaikyti prie naujų sąlygų, dvasinio pašaukimo luome — likti ištikimu naujosiose sąlygose. Likti ištikimu ir bolševikų okupacinėje melo prievartoje, ir koncentracijos stovyklose, ir Vakarų hedonistinėje atmosferoje, ir Antrojo Vatikano suvažiavimo (tikėjime, laikinai) su-

keltame katalikiško pasaulio nerime.

Naujosios istorijos įtampoje ištikimųjų eilės tirpsta. Prof. Antanas Maceina, nagrinėdamas Dostojevskio Didžiojo Inkvizitoriaus legendą, sako, kad toje naujosios istorijos įtampoje “iškyla aikštėn žmogaus idealizmas, jo begalinė meilė žmonijai net ligi savęs išsižadėjimo, jo kančia ir jo išdrisimas, bet sykiu ir jo nusilenkimas žemesniems prigimties gaivalams, melo ir apgaulės naudojimas, sąžinės sutrypimas, galop visiškasis netikėjimas į Dievo buvimą nei į sielos nemirtingumą”. Tiems “žemesniems prigimties gaivalams” nusilenkimas šiandieną yra gausus ne tik pasaulietiška-me gyvenimo sektoriuje, bet ir dvasiškame. Šitos įtampos fone verta pažūrėti į prelato Jono Kučingio 40 metų kunigiško gyvenimo kelią, kurio tris ketvirčius, t. y. 30 metų jis keliavo, kurdamas ir ugdydamas Los Angeles Šv. Kazimiero parapiją ir vykdydamas joje savo pašaukimo įsipareigojimus.

Nuo Švėkšnos iki Los Angeles

Pateikiant prel. J. Kučingio gyvenimo enciklopedinius davinius, matome, kad jis gimė 1908 metų gruodžio 23 d. Žemaičiuose — Šnyplių kaime, Švėkšnos valsč., Tauragės ap. 1927 m. baigė Saulės progimnaziją Švėkšnoje, 1929 — Saleziečių kolegiją Turine (Italijoje) ir 1937 m. Kunigų seminariją Telšiuose.

Vysk. Justino Staugaičio išventintas į kunigus 1937 m. birželio 6 d.

1937 m. su savo broliu ir sesutėmis. Pirmoje eilėje iš kairės: Bronė Mickienė, kun. Jonas ir Leokadija Strupienė; antroje eilėje: Elena, Valerija, (mirus 1946), Mykolas (mirus 1943),

Ona Stončienė ir Barbora Žasytienė.

Msgr. Kucingis with his brother and six sisters (1937).

1927 m. Švėkšnos "Saulės" progimnaziją baigusieji su savo klasės auklėtoja p. Paliulionaitė.

I-je eil. sėdi: Bartkutė (vėliau vienuolė), Kasperas Dirgėla, Pupelis, Paliulionaitė, A. Jasas,

Ūselis, Serapinaitė ir R. Ūselytė. Antroje eilėje: Šetikas, J. Kučinskas (vėliau kunigas, 1952 m. pakeitęs pavardę į Kučingis), Nevardauskas, Šaulys, K. Būdvytis (vėliau kunigas), Stoncelis ir J. Gedmintas.

The 1927 class of Sveksna High School graduates. Msgr. J. Kucinskas-Kucingis second from left in second row.

1937-38 m. buvo Šilalės parapijos vikaras ir vidurinės mokyklos kapelionas, 1938-39 m. Milano kat. Universiteto studentas, 1939-40 ėjo 6-tojo L. K. Margio pulko ir amatų mokyklos kapeliono pareigas Telšiuose; 1940-41 m. — Šilalės parapijos klebonas; 1941-44 — Telšių gimnazijos kapelionas; 1944-46 Nasgenstadto parapijos Vokietijoje (Rottenburgo vyskupijoje) valdytojas ir vienuolyno kapelionas; nuo 1947 m. — Los Angeles Šv. Kazimiero parapijos klebonas.

Ištikimybė pašaukimui išsipareigojimui reiškiasi ne formaliu tam tikrų pareigų ėjimu, bet konkrečiais darbais, kurie tą pašaukimą įprasmina. Ne eitos pareigos, bet tie konkretūs darbai ir yra žmogaus "pars melior", kuri, lotynų poeto žodžiais, niekad nemiršta. Arba, kaip dr. J. Girnius yra išsireiškęs, ką įgyjame, iškeliaudami paliekame, kas esame — išsinešame. Iškeliaudami paliksime apartamentus, bankų knygeles, mažus ir didelius titulus bei postus; išsinešime gerus ir blogus darbus, pa-

siaukojimą tautai ir žmogui, Dievo ir artimo meilę, respektą tiesai, ištikimybę laisvei ir savanoriškai prisiimtiems pašaukimo išsipareigojimams.

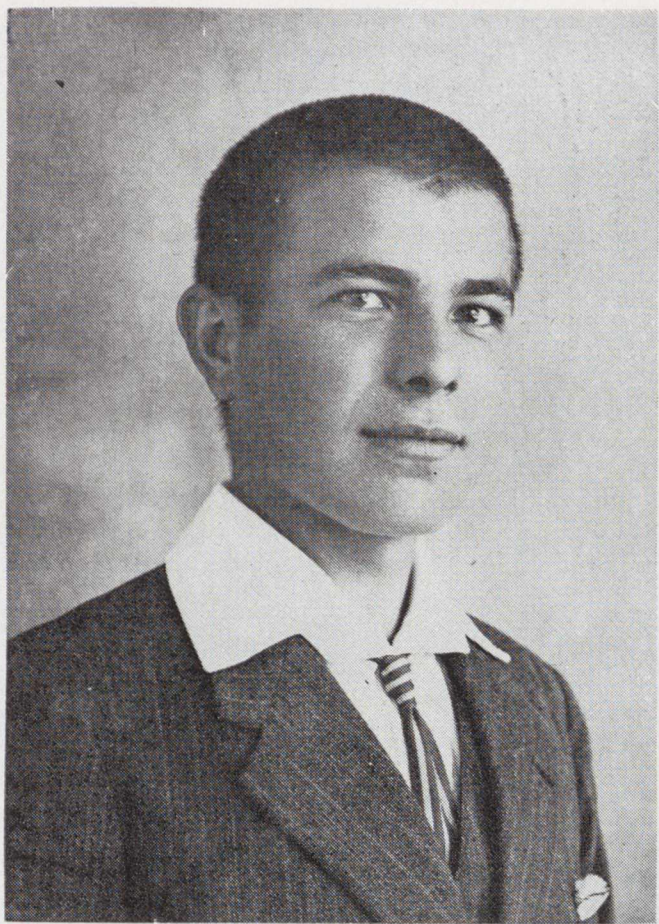
Neužmirštamas kapelionas

Savo jaunystėje Jonas Kučinskas (pavardę susilietuvino į Kučingį priimdamas Amerikos pilietybę), reiškėsi neeiliniais gabumais ir charakterio tvirtumu, tad atkreipė į save gerų žmonių dėmesį. Susidarė sąlygos aukštesnio mokslo siekti Italijoje. Telšių kunigų seminariją baigė *cum laude* atžymėjimu. Už metų siunčiamas Italijon gilinti teisės, sociologijos ir pedagogikos studijų. Jei prasidėjęs karas nebūtų jų nutraukęs, gal jauno kunigo gyvenimas būtų pakrypęs kita linkme. Tačiau aukštoji Lemtis paėmė jį nuo knygų ir sugrąžino į žmones. Ir tarp žmonių jis pasiliko iki šių dienų.

Atvykęs kapelionauti į Šilalę, jaunasis kunigas iškart pasijuto savuose vandenyse, nes

mokykloje atsiskleidė stiprus pedagogo talentas. Jis nebuvo tik tikybos dėstytojas, pamokslų sakytojas ar mokinių moralės prievaizda, bet žmogus, kuriam mokiniai natūraliai galėjo patikėti savo rūpesčius ir jaunatviškas problemas. Dar ir šiandien, po daugelio metų, buvę jo mokiniai prisimena jį kaip mielą, mokinius suprantantį, o neturtingiesiems dosnų savo mokytoją. Jei kuriam iš jo buvusių mokinių iš okupuotos Lietuvos dabar pasiseka atvykti Amerikon, kiekvienas stengiasi savo jaunų dienų mokytoją aplankyti. Ir kiekvienas turi pasakyti gerą žodį. Todėl nenuostabu, kad išvykstantį iš Šilalės kun. J. Kučingį palydėjo minia žmonių, daug ašarų ir puokštės gėlių. Ta pati sėkmė jį lydėjo ir Telšių gimnazijoje. Jis rūpinosi savo mokinių ne tik dvasiniais reikalais, bet žiūrėjo, kad neturtingieji turėtų kur gyventi, būtų pavalgę, galėtų įsigyti mokslo priemones.

Pirmuoju bolševikmečiu, suareštavus Šilalės kleboną, kun. J. K. grąžinamas Šilalės parapijos administratoriumi. Okupanto teroras

1928 m. Tėvų Saleziečių kolegijoje, Italijoje.
Msgr. Kucingis at the College of the Salesian Fathers in Turin, Italy, 1928.

jauno kunigo negąsdino. Keturis kartus areštuotas ir tardytas, su pasišventimu ir pasiaukojimu tęsė pastoracinį darbą. Išgijus iš mokslo programų religiją, kunigas J. K. tikybą jaunimui reguliariai dėstė bažnyčioje. Jei okupacija būtų kiek ilgiau užtrukusi, nereikia abejoti, kad kunigas J. K. iš vieno tardymo nebebūtų sugrįžęs.

1930 m. Telšių Kunigų seminarijos klierikas.
Msgr. Kucingis at the Sacred Heart Seminary in Telsiai, Lithuania, 1930.

1937 m. birželio 20 d. Švėkšnos bažnyčioje kun. J. Kučingis primicijos metu laimina savo motiną. Jam asistuoja kun. P. Butkus, dabartinis Australijos lietuvių kapelionas.

The first mass of Msgr. Kucingis in Sveksna, June 20, 1937. Benediction recipient is his mother.

Toli nuo tėvynės

1944 metų vėlų rudenį kunigas J. K. su kitais lietuviais pabėgėliais atsiduria Vokietijoje. Laikiną prieglobstį suranda Rotenburgo vyskupijoje (Švabijoje) kaip Nasgenstadto vokiečių parapijos valdytojas ir nacių evakuotų seselių kapelionas. Tačiau jo asmeniškai užuovėja neatpalaidavo jo nuo rūpesčio kitais savo tautiečiais, kurie, pasitraukę nuo rusų komunistų teroro, lyg skruzdės bėgiojo po nacišką Vokietiją. Šimtenei savo tautiečių

kunigas J. K. suranda darbą ir prieglobstį pas savo parapijos vokiečius ūkininkus.

Tolimesni, visiems žinomi, įvykiai kunigą J. K. atveda į JAV-bes. Trumpai stabtelėjęs Philadelphijoje, 1946 m. rudenį atsiranda pas savo globėją, geradarį ir bičiulį prel. Julijų Maciejauską Los Angeles mieste, Kalifornijoje. Jis skiriamas Šv. Kazimiero parapijos vikaru, nors tos parapijos organizavime buvo padarytas dar tik mažytis žingsnis. Prel. J. Maciejauskui rimtai sunegalavus, 1947.IV.11

1946 metais laivu į Ameriką. Pirmasis iš k. prof. J. Kuprionis, vidury (uniformuotas) kun. P. Lapelis, antrasis už jo — dr. J. Gudauskas su ponia, pirmoji iš dešinės p. Kuprionienė, šalia jos — kun. J. Kučingis.

Sailing with his compatriots to the United States in 1946. Msgr. J. Kucingis 2nd from right.

1946 m. Los Angeles lietuviai su savo naujuoju kunigu po pirmųjų sekmadienio pamaldų. Iš dešinės: vargonininkas A. Šlapelis, D. Slenis, prel. J. Maciejauskas, kun. J. Kučingis, parapijos komiteto narys Bružas, J. Stronigis, parap. komiteto pirm., pirmasis iš kairės Algis Regis.

jis paskiriamas tos parapijos klebonu (Maciejauskas mirė 1947.V.14).

Kalifornijos žemėje

Kun. J. Kučingis tada intuityviai suprato tai, ką vėliau formulavo tokiais žodžiais:

— Mano visas gyvenimas iki Los Angeles tebuvo lyg pasiruošimas tai misijai, kuri man buvo Apvaizdos skirta Kalifornijos žemėje.

Lietuvišką parapiją Los Angeles kurti buvo daroma pastangų ir anksčiau. Tačiau jos visos buvo nesėkmingos. Ir kun. J. K. padrašinančių ženklų matyti negalėjo: lietuvių nedaug ir tie patys gerokai paraudę; iš prel. Maciejausko perimta bažnytėlė įruožta sename name ir sename miesto rajone; pats klebonas be anglų kalbos ir be patirties naujo krašto sąlygose. Didžioji tremtinių imigracija iš Europos dar nebuvo prasidėjusi, o ir ateities ženklai rodė, kad ji pagrindinai orientuosis į didžiąsias ir senąsias lietuvių bendruomenes Amerikos rytuose.

Tačiau naujasis klebonas turėjo du didelius užmojus vykdyti privalumus: viziją, kad čia susikurs reikšmingas lietuviybės centras Amerikoje, ir nesvyruojančią ištikimybę savo pašaukimui. Gi yra faktas, kad ne vieno kunigo tremtinio ta ištikimybė susvyravo.

Kun. J. K. ėmėsi užmojo, kurio menkesnės dvasios žmogus nebūtų drįšęs. Jis iš karto veikė trimis kryptimis:

1. Visa energija ėmėsi organizuoti parapijos misijai vykdyti žemiškąją atramą: įsigyti parapijos centrui gerą vietą, pastatyti bažnyčią, turėti salę, kleboniją, mokyklą, seselių namus;

The Lithuanian parishoners of Los Angeles with their pastor, his new assistant, and church committee members in 1946.

2. Prasidėjusios didžiosios imigracijos vieną šaką pakreipti į Pietinę Kaliforniją ir paveikti senosios imigracijos lietuvių keltis čia iš rytų;

3. Organizuoti lietuvišką gyvenimą, kad būtų patrauklus lietuviybės ateitimi besirūpinančioms šeimoms ir sudarytų pakankamą dirvą reikštis intelektualinėm jėgom.

Medžiaginių pamatų statytojas

Įvairiomis progomis rašiusieji apie Los Angeles Šv. Kazimiero parapiją ir jos kūrėją gan dažnai per daug vienašališkai yra perversinę jo veiklą, kuriant parapijos misijai vykdyti materialinę atsparos bazę. Parapijos pastatų, įskaitant pačią bažnyčią, įsigijimas nėra tikroji parapijos ar jos vadovo paskirtis. Pastatai — tai tik priemonė, bet, galima sakyti, būtina priemonė. Šių priemonių įsigijimas iš naujo parapijos kūrėjo pareikalauja daug laiko, didelių pastangų ir kūrybinės energijos išteklių. Ir ne kartą atsitinka, kad, per metų metus įklimpęs į medžiaginę parapijos pamatų statymą, parapijos vadovas nejučiomis tą darbą pradeda laikyti pirmuoju ir svarbiausiu savo veiklos tikslu. Toks pavojus gresia ne tik klebonams, bet ir kiekvienam iš mūsų. „Įsikūrimo“ šišas, prasidėjęs prieš veik 30 metų, daugelio vadinamų „naujųjų ateivių“ nėra palikęs ir šiandien. Ekonominė pokario konjunktūra Amerikoje buvo tokia, kad net ir mažai raštingi, bet apskrūs, vertelgos sugebėjo įsigyti milijoninių turtų, kurie nei lietuviškai kultūrai, nei laisvinimo kovai jokios paguodos neteikia. Dar blogiau, kai egoistinis plėšrumas dangstomas viešai deklaruojamais kultūriniais tikslais.

Pirmoji Los Angeles lietuvių bažnytėlė, kurią 1941 m. buvo nupirkęs prel. J. Maciejauskas. Pastarajam 1947 m. mirus, ši vieta kun. J. Kučingio buvo parduota ir nupirktą dabartinė vieta, kampe St. George St. ir Griffith Park Blvd., Los Angeles, Calif. 90027.

The original St. Casimir's Lithuanian Church in Los Angeles, acquired in 1941 by Msgr. J. Maciejauskas. Msgr. Kucingis became his assistant in 1946.

Laimingos bendruomenės, kurios turi dvasiniai ir ekonominiai turtingų žmonių. Tokių turime ir mes. Tačiau turime daugiau dvasinių skurdžių, kurie pučiasi savo valdomais milijoniniais turtais. Kaip kurjozą, galima paminėti tokį atsitikimą, kad vienos organizacijos posėdyje buvo padarytas pasiūlymas suruošti turtingų žmonių pagerbimą.

Prel. Jonas Kučingis daug metų skyrė medžiaginei parapijos bazei įkurti. Geroje miesto dalyje pastatyta nauja bažnyčia, mokykla, įsigyta klebonija, seselių namai, visai nesenai didelės investacijos padarytos salės sumoderinimui. Nupirkta brangus koncertinis pianinas. Visa tai jis įsigijo ne sau. Parapijoje vyko, galima sakyti, visas ne tik Los Angeles bet ir visos Pietinės Kalifornijos lietuviškas gyvenimas.

Šalia medžiaginių pamatų

Šalia parapijos medžiaginių pamatų tvirtinimo, parapijos vadovas energingai siekė ir kitų dviejų minėtų tikslų. Jo pastangomis per

Vysk. Pr. Brazys ir prel. J. Kučingis linksmiai šnekučiuojasi su Liudvika Kamaduliene, Rūtos Lee-Kilmontytės senele, neseniai atvykusia iš okup. Lietuvos Toliau matyti A. Raulinaitis ir p. Kukanauzienė.

L. Kanto nuotr. Bishop Brazys and Msgr. J. Kucingis in conversation with Mrs. Kamandulienė, grandmother of actress Ruta Lee, who had just arrived from behind the Iron Curtain.

1966 m. parapijai švenčiant 25 metų sukaktį. Iš kairės: prel. J. Hourihan, vysk. V. Brizgys, prel. J. Kučingis, T. C. Bučmys, "Darbininko" redaktorius, T. B. Markaitis, SJ, ir kun. A. Valiuška, dabartinis Phoenixo lietuvių parapijos klebonas. L. Kanto nuotrauka

Lithuanian church dignitaries from around the U.S. attend the 25th anniversary celebration of Los Angeles St. Casimir parish in 1966.

300 lietuvių tremtinių Europoje buvo aprūpinti darbo ir buto garantijomis, ir jie atvyko į Kaliforniją. Be to, jis naudojo savo žodį, savo ir kitų plunksną, veddamas propagandą už lietuvių kėlimąsi iš rytinės Amerikos. Keliavo čia senosios ir naujosios imigracijos lietuviai, ir šiandien jau būtų galima priskaityti per 20,000 lietuviškų sielų. Žinoma, ne visos jos gyvos. Kalifornijos lietuvių bendruomenė

ir dabar tebeauga. Auga bendruomenės Floridoje ir Arizonoje, tik toks skirtumas, kad ten auga pensininkais, o čia ir jaunomis šeimomis.

Tuo metu dar jaunam klebonui tautinė šios parapijos misija buvo taip pat aiški, kaip ir religinė. Todėl šalia maldos namų pirmiausiai buvo įkurta lituanistinė mokyklėlė. Lituanistinio švietimo srityje ir jaunimo lietuviškam

1965 m. Kalifornijos gubernatorius Brown atvyksta į lietuvių pamaldas. Iš dešinės parapijos komiteto pirm. Fr. Speecher, gubernatorius Brown, prel. J. Kučingis ir kt. L. Briedžio nuotr.

A Lithuanian church service in 1965 that was attended by then Governor Brown (2nd from right). Msgr. Kucingis is to the governor's right.

1965 m. prel. J. Kučingis po įvilkutvių į prelatus išeina iš bažnyčios. Už jo matyti vysk. Pr. Brazys, ta proga sakęs pamokslą ir kard. McIntyre atstovas vysk. J. Ward.

L. Kanto nuotr.

After the church ceremonies in conjunction with the Papal bestowal upon Rev. J. Kucingis of the honor of a Domestic Prelate. Bishop Pr. Brazys had given the sermon and Cardinal McIntyre was represented by Bishop J. Ward.

Prel. J. Kučingis, asistuojamas T. C. Bučmio, MIC, ir T. S. Kulbio, SJ, laiko iškilmingas šv. Mišias savo 25 metų klebonavimo sukakties proga. L. Kanto nuotr.

High Mass celebration commemorating the 25th anniversary of Msgr. Kucingis as pastor of St. Casimir parish of Los Angeles.

Indėniškų filmų aktorius Iron Eyes Cody su savo šeima dalyvauja parapijos šventėje ir prel. J. Kučingiui padovanoja indėnišką kepturę.
L. Kanto nuotrauka

bruzdėjimui sutelkime klebonas susilaukė sau vertos talkininkės mokytojos Onos Razutienės asmenyje. Metai iš metų mokykla augo, augo ir O. Razutienės vedamas jaunimo ansamblis. Su pirmaisiais parapijos žingsniais žengė ir parapijos choras. Choras ir buvo kultūrinės veiklos grūdas. Parapijos klebonas tiesioginiai ar netiesioginiai buvo ir kai kurių kitų organizacijų kūrėjas, plataus masto kultūrinių renginių — koncertų, vaidinimų, meno parodų — pradininkas ir tęsėjas. Susidarius palankioms sąlygoms žmonėmis, aplinka ir visa lietuviška atmosfera, Pietinė Kalifornija tapo didelė atrakcija lietuviškos kultūros kūrėjams, darbuotojams ir jaunoms, lietuviška ateitim besirūpinančioms šeimoms.

Už lietuviško geto ribų

Klebonas Jonas Kučingis neizoliavosi lietuviškame gete, o palaikė ryšius su amerikietišku pasauliu. Šv. Kazimiero parapijos pozityvus įnašas į šio krašto gyvenimą buvo pastebėtas ir Kalifornijos legislaturės, ir Los Angeles apskrities bei miesto tarybų. Parapija ir jos vadovas kelis kartus buvo atžymėtas specialiais raštais. Apie jį ir jo parapiją ne kartą yra rašę ir didieji Los Angeles laikraščiai. Ypatingai daug dėmesio amerikiečių laikraščiai 1957 m. paskyrė klebono dokumentuotiems pareiškimams dėl "Red's One-Way Propaganda". Klebonas Jonas Kučingis, šalia Leonardo Valiuko, buvo vienas iš pirmųjų, kuris Lietuvos laisvinimo reikalais darė kontaktus su JAV Kongreso nariais bei lokalinės valdžios pareigūnais. 1976 m. kartu su protestantų kunigu Richard Wurmbrand, "Jesus to the Communist World" sąjūdžio generaliniu direktorium, išleido 15000 egz.

Hollywood actor, Iron Eyes Cody, attends parish festival with his family, and presents an Indian headdress to Msgr. Kucingis.

"No Greater Love" II laidą, ir Nijolės Sadūnaitės kančios komunistų vergijoje dar plačiau tapo žinomos visame pasaulyje. (I-sios laidos išleista 5000 egz.).

Dėmesys lietuviškajai spaudai

Prel. J. Kučingis yra vienas iš stambesnių lietuvių spaudos mecenatų. Daugelis laikraš-

čių ir žurnalų kasmet susilaukia iš jo stambesnės finansinės paramos. Jo dėmesys lietuviškai spaudai nėra atsitiktinis, nes nuo jaunystės domėjosi spauda ir pats joje dalyvavo. Padaubiečio slapyvardžiu yra nemažai rašęs Žemaičių Prietelyje, Ryte, XX Amžiuje, Kalifornijos Lietuvyje, Drauge ir kituose laikraščiuose. 1942, vokiečių okupacijos metais, Telšiuose išleido moksleiviams giesmynėlį, uždedamas 1939 metų data. Tuo būdu buvo apėita vokiečių cenzūra. 1948 m. išleido brošiūrą "Žemaičių kankiniai", kur aprašytos Raimių miškelyje įvykdytos bolševikų žudynės. (Ten buvo nužudyti keli jo mokiniai). Nuo 1952 m. prel. J. Kučingis redaguoja ir leidžia Šv. Kazimiero parapijos "Lietuvių žinias". Šio leidinio komplektai ateities istorikui bus neįkainojama medžiaga ne tik Šv. Kazimiero parapijos, bet ir apamai visos Kalifornijos lietuvių gyvenimui pažinti.

Veiklą ir darbus įvertinant

Įvertindamas kunigo Jono Kučingio darbus, Šv. Tėvas 1965 m. jam suteikė popiežiaus rūmų prelato titulą, su visomis galiomis ir privilegijomis, susijusiomis su tuo titulu. Šitas titulas, kaip akte pažymėta, suteikiamas už nenuilstamą darbą lietuvių tremtinių tarpe, už parapijos išugdymą ir už jo nuopelnus Katalikų Bažnyčiai. Prelato Jono Kučingio iškilminga kanoniškoji investitūra Šv. Kazimiero bažnyčioje įvyko gegužės 23 d. Dalyvavo du vyskupai, daug kunigų ir beveik visa parapija. Atėjo daugybė sveikinimų, pradedant aukštaisiais Bažnyčios dignitoriais, (tęsinys 15 puslapy)

Rūta Lee-Kilmoneytė dalyvauja parapijos rengiamoje Lietuvių Dienoje. Šalia jos prel. J. Kučingis, už jų — p. p. Bimbiriai.

Msgr. Kucingis with actress Ruta Lee at a traditional Lithuanian Day festival.

Vyto nuotrauka

RUGSĖJO SIMFONIJA

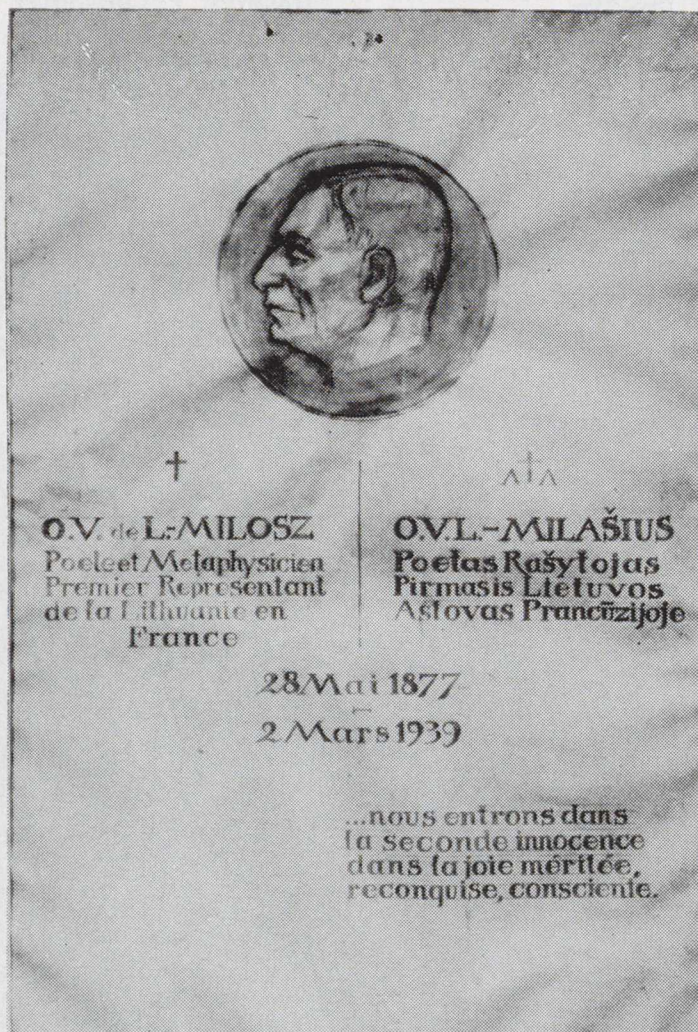
● Oskaras V. L. Milašius, poetas ir diplomatas. 100 metų gimimo sukakties proga žemiau duodame jo parašytą "Simfonią".

"Symphony", a poem written by O. V. L. Milosz (1877-1939) in Fench, in 1915. In the Lithuanian translated by A. Vaičiulaitis.

I

Aš sveikinu tave, ateinančią manęs sutikti,
Kai mano žingsniai aidi iš blausios, šaltos laikų angos.
Tave aš sveikinu, vienate, mano motina.
Kai mano ūksmėje viešėjo džiaugsmas,
Kai juokas, lėkdamas nei paukštis, atsidauždavo nakčia į veidrodžius,
Kai gėlės, šiurpūs jauno gailėsčio žiedai, dusino mano meilę
Ir kai pavydas, nunarinęs galvą, žvelgė vyno taurėj į save,
Maščiau apie tave, vienate, — aš maščiau apie tave, apleistą.
Penėjai tu mane kuklia ir juoda duona, pienu ir laukinių bičių medumi;
Man buvo miela valgyti iš tavo rankų, lyg žvirbluičiui,
Nes niekados, Žindyve, neturėjau motinos, nė tėvo,
O namuose vien pamišimas bastėsi ir šaltis.

Tu kartais man regėdavais kaip moteris
Dailioj, viliūkėj miego šviesoje.
Dėvėjai tu sėjų varsos suknelę. Mano žuvusioj širdy,
Bežadėj, priešginoj ir šaltoje, kaip vieškelio akmuo,
Net šiandien padvelkia švelni banga,
Kai moterį matau ana skurdžia, rusva spalva bevilkinčią —
Liūdna ir atlaidžia varsa: tai skrenda pirmutinė blezdingėlė,
Ji plazda, plazda skaidrioje vaikystės saulėje per arimus.

O. V. L. Milašiaus antkapio įrašas Prancūzijoje.

Inscription on the tombstone of O. V. de L. Milosz-Milasius in Fontainebleau, France.

Žinojau, kad savos buveinės nepamėgai
Ir kad iš tomos tu lioveis man žavėjusi vienate.
Brangi buveinė — tai gadynių apnešta uola, išėjusi sala tarp jūros
Ir daug žinau kapų, kurių anga rūdyja, gėlėmis apaugus /vandenų;

Bet tavo namas ne tenai, kur jūra ir dangus
Užmiega tolumų žibuoklėse, lyg mylimieji.
Tikrasis tavo būstas ne už tujų kauburių,
Nes kaipgi būtų atsiminus mano širdį, kurioje esi užgimus.

Tai ten tu savo jauną vardą išrašai ant sienų,
Ir kaip žmona, kuri regėjo savo žemiškąjį vyrą mirštant,
Grįžti su druskos ir su vėjų prieskoniu išbalusiuose skruostuos,
Ir su anuo senu, senu kalėdinės šerkšnos kvapu plaukuos:

Kaip iš žarijos, smilkstomos prie karsto,
Taip iš širdies, kur drumsčiasi slaptinas ritmas,
Juntu pakylančius vaikystės dienovidžių kvapus.
Nepamiršau gražiųjų sodų prieglobsčio, kurin mane vadino Aidas,
tavo antrasai sūnus, vienate.

O pažinočiau vietą, kur kadais miegojau
Prie tavo kojų. Tenai dar gaudos vėjų sukuriai
Po gražią, liūdinčią griuvėsių žolę, —
Juk ten samanė bitė renka medų vasaros kaitroj?

Ir jei praskirtum gluosnio, drebančio, nupuikusio našlaičio plaukus,
Išvysčiau tokį skaidrų, tokį tyrą vandenų paviršių —
Taip skaidrų ir taip tyrą, tartum Tolimoji,
Gražiam apyryčio sapne regėta!

Juk dar šiltadaržyje, vaivorinėmis senų gadynių spalvomis nuaustame,
Tikriausiai bus išlikęs kaktusas nykštukas ir anas silpnutis figų medis,
Kadaise iš kažkokio laimės krašto atsiradę,
O merdinčios saulažolės kvapsnis dar vis svaigina popietės tvaikė!

Vaikystės krašte ir ūksminga sentėvių buveinė!
Kupli, susnūdus liepa, taip oriai dūzgėjusi nuo bičių,
Ar tu laiminga, kaip kadais? O aukso gėlėmis skambėjęs balse,
Ar vis užbūręs sergsti kauburių šešėlius

Užmigusios gražuolės sutuoktuvėms — ji balta suplėkusiuose knygos
Kuriuos taip miela būdavo sklaistyti, kai palėpėj vakarinis /lakštuos,
Ant dulkių krenta, o aplink — /spindulys
Verpėjo voro sustabdytųjų ratelių tyluma. — Širdie!

O liūdinti širdie! Milinė vilkintis piemuo
Dūduoja ilgą luobo vamzdį.
Sode genelie kala savo mylimosios karstą,
Nuščiuvusiam lendryne šaukiasi varlė. O liūdinti širdie. . .

Brangi erškėtrože, sumenkusi kalvos pašlaitėj, ar kada tave matysiu?
Ar tu žinai, kad tavo žiedas, kuriame žėrėjo juokdamos rasa, —
Tai nuo vaikystės ašarų apsunkusi širdis manoji. O bičiule,
Ne tavo, bet kiti erškėčiai pažeidė mane!

Ir tu, šaltini išmintingas, taip ramiai, taip dailiai žvelgęs, —
Per skambančias kaitras ties tavimi sau prieglobstį surasdavo
Išlikę žemėje šešėliai ir tyla.
Ne toki švarūs vandenys šiandieną vilgo mano skruostus.

Kai vakaras ateidavo, iš vaikiškos lovelės, kvepiančios žiedais,
Regėjau gašnujų mėnulį vasaros gale.
Pro kartų vynmedį jisai žiūrėjo, ir naktų tvaikė
Per sapną lojo Melancholijos ruja!

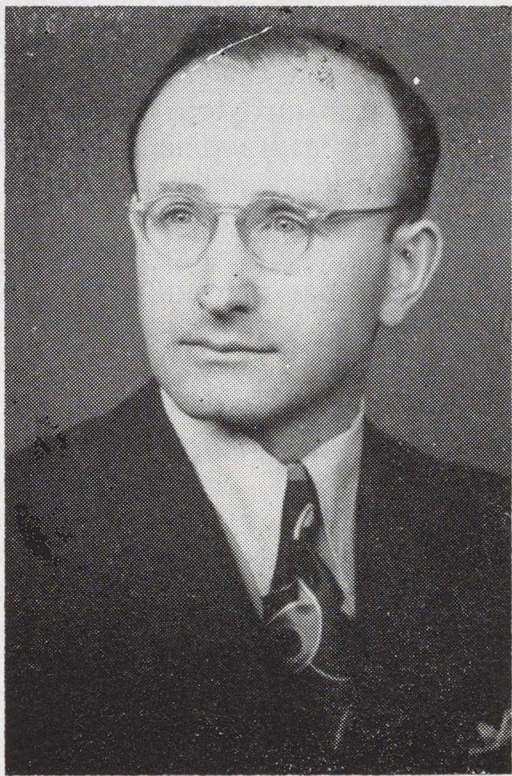
Paskui ateidavo ruduo — girgždėjo ašys, svirtys ir taukšėjo kirviai.
Tarytumei ant pirmutinio sniego užsibėgęs zuikis, taip eikli diena
Bežadžiais nustebimais mūsų širdis liūdinčias užgaudavo.
Ir visa tai įvyko meilei dar negimus, nors dabar jos vėl nėra.

II

Vienatve, mano motina, atpasakok man mano būtį! Štai
Be kryžiaus siena, stalas ir knyga
Užvožta! Jei seniai laukta, negalima svajonė
Pabelstų man į langą, nei ta raudongurklė suledėjusia širdim,

Ar kas pakiltų ir duris pravertų?
Medėjas šaukiasi, niūkiu raiste susivėlavęs,
Jaunystės paskutinis riksmas leipsta ir jau miršta: krisdamas tas
Nugąsdina bežadę girių širdį. / lapas

Kas tu esi, nuliūdusi širdie? Mieguistas kambarys,
Kuriam, alkūnėmis ant knygų užverstų parymęs,
Sūnus palaidūnas klausosi, kaip zirzia mėlyna vaikystės musė?
Ar gal esi tu atminimų veidrodis? Ar kapas, kurį vagis sutrikdė?

Antanas Vaičiulaitis, poetas, rašytojas, kritikas, vertėjas.

Antanas Vaičiulaitis, a poet, author and translator.

Į tolį vakaro atodūsių lydėtieji, o laimingieji, jūs debesys auksiniai,
Laivai dailieji, angelų prikrauti manos!
Ar tai tiesa, kad niekas, niekas jau nemylite manęs,
Kad niekados, o niekad jūsų neregėsiu kūdikystės krištole?

Kad jūsų sielvartai, balsai ir mano meilė,
Kad visa tai tebuvo širšės suzvėmbimas vėjuos,
Tiktai ant karsto takštelėjus ašara,
Tik grynas melas, tik širdies manos plakimas, nugirstas sapnuos?

Aš prieš senatvės nebylų ledyną rymau vienišas!
Aš rymau vienišas su savo vardo aidesiu!
Nelyginant dvi sesers, susitaikiusios nelaimėj,
Šiurpi diena su šiurpulinga naktimi, užkopusios į miego tiltą, moja ženklą!

Ir tartum ežero klaikaus gelmėj skursnus akmuo,
Kadaise nusviestas gražaus ir atšiauraus vaikučio,
Taip atminimų miegančiam dumble, liūdnių liūdniausioje širdy
Apsunkus mano meilė miegti.

Išvertė A. VAIČIULAITIS

JURGIS GLIAUDA

TEISMAS BIRŽELY

Tikrovinė novelė

[Tęsiny]

—Vagis atima iš žmogaus pinigų,—pasakė Sadūnaitė,—o jūs apiplėšiate žmones, atimdami iš jų ištikimybę jų ištikinimams. Jeigu aš esu, jūsų nuomone, beprotė, mane reikia gydyti, negąsdinti bepročių namais. Kuo kaltas žmogus, jeigu jis serga?

—Tamsta nekooperuoja su teisingumo organais,—pasakė Kažys,—sabotuoja mūsų darbą.

—Jūs grasinatė man psichiatriu ligonine,—atkiro Sadūnaitė,—norėdami palaužti mano valią. Aš protestuoju. Baudžiamojo kodekso 187 straipsnis draudžia versti tardomąjį prisipažinti. Už tai jūs esate baustini. Jūs turite rūpintis tuo, kas surišta su byla. Toks jūsų darbas.

—Cha, cha, cha,—susijuokė nustebintas Kažys.—Prisiskaičiusi kodekso sakinių atsisakei nuo advokato. Procesas ne tamsos protui. Procesas nėra maldų murmėjimas.

—Į rojų, mergyte, netaikyk, nes kas slaugo kunigus, sau kenkia,—pasakė majoras Rimkus.

—Jis pakėlė dešinę, kurioj tarp rodomojo ir vidurinio pirštų smilko cigaretė ir lyg diriguodamas savo kaltinimų akordams, pradėjo dėstyti:

—Slaugei antitarybiną Raudą, globojai jį, aktyviai dalyvavai jo demagoginėse laidotuose. Turėjai ryšių su rėksniu Šeškevičium. O kunigas Sigitas Tamkevičius, neseniai tardytas Vilniaus Saugumo komitete, prisipažino daug apie tamstą girdėjęs. Juk Tamkevičius yra tikras jūsų Kronikos leidėjas. Juk bendraujai su kunigu Tamkevičium?

—Nepažįstu kunigo Tamkevičiaus,—pasakė Sadūnaitė.

—O prisimink, o prisimink,—žaismingai patarė Kažys.—Simno vikaras. Vyras šnekus, jaunas.

—Ir kam tau tiek vyrų?—nusijuokė Rimkus.—Ar neužtenka vieną parinkus?

Sadūnaitė tylėjo. Kažys priėjo prie jos ir lyg tėviškai apgailestaudamas tardomosios užsispyrimą, įspėjo:

—Pernai, atsimeni gi, rugsėjį ir spalį, disciplinarijai negavai maisto iš savo rėmėjų. Administracija uždraudė gauti papildomų skanėstų. Dabar bauda gali pasiekti rimtų proporcijų. Tas faktas mažins atsparumą, negalėsi nė baudžiamojo kodekso studijuoti.

—Esu kaip veidrodis,—pasakė Sadūnaitė.—Atšviečiu jūsų nedorybes. Atimsite maistą, dar ryškiau matysite mano atvaizdą savo nedorybes.

—Skambias propagandines frazes laikas užmiršti,—perkiro Kažys.—Platinai knygas apie jūreivį, kuris šokinėjo tarp laivų. Cha, cha! Herojų atradai! Pinigus pavogė ir šoko per bortą, kiutindamas nuo žmonos! Jis, kaip ir tu, atsisakė nuo gynėjo ir išvažiavo pas baltas meškas.

Abiem tardytojams atrodė, kad Sadūnaitė nesusigauja ką beatsakyti. Jie juokėsi. Puolimo strategija pavyko—jos mintys sujauktos. Čia tau kunigai, čia tau psicho gydyklė, čia tau apsivogės jūreivis! Ir jaunų kunigų dviprasmybės. Ir panieka skambiems žodžiams.

Sadūnaitė atrodė jaunesnė už savo trisdešimt steptynerių. Atkaklaus žvilgsnio, tipingų lietuvaitei veido bruožų, daili. Dėl visad suspaustų smulkių, gražių lupų ir dėl vilnijančių plaukų ties aukšta kakta, ji skleidė trapų moterišką žavėsį. Pokalbiuose buvo įdomių momentų. Tai buvo pagaulus žaidimas su dailiu prieštarybinių žvėrelių. Ji mokėjo atsikirsti iškilingais, alegoriškais sakiniiais, o visai nemokėjo reaguoti į riebius ir ciniškus posakius...

Saugumo komitetas prie LTSR Ministrų tarybos, reziduojęs geroje patalpose greta Saugumo kalėjimo, Vilnius, Lenino prospektas 40, turėjo kelis tardytojus žinovus. Tai buvo gilaus tardymo metodo specialistai. Kartu su nusikaltimu imamas visas nusikaltimo aplinkos kompleksas. Patenka tardymas į Saugumo komiteto tardytojo žinią ir visas paveikslas praplinta, pradeda

atsirasti papildomieji komponentai—kas buvo nuspėjama, tampa aksioma. Tardomojo nekaltumo preziumpcija, akcentuota Baudžiamajame kodekse, klusniai užleidžia vietą kaltinimo plėtrai.

Tardytojui V. Pileliui Sadūnaitės byla savaip patiko. Prieš jį dirbę tardytojai sulipdė gana erdvią nusikaltimo panoramą. Nuolatinis ėjimas psichiatrinės ligoninės briauna visai nepatraukė Pilelio dėmesio. Tai juk nuvalkiota! Kaip ir visi tardytojai, Pilelis žinojo—ateis metas ir Sadūnaitė neišvengs psicho gydyklos. Bet dabar, teismui Sadūnaitė buvo reikalinga sveika, guvi, užsispyrusi, erzinantį teisimą savo pamokslavimais, prinokusi maksimaliai bausmei.

Pilelis buvo tikras, kad Sadūnaitės byla taps išeities punktu kitoms, naujoms byloms dėl prieštarybinio leidinio leidimo ir platinimo. Pūsdamas Sadūnaitės bylą, Pilelis tarėsi pučias kaip didelį balioną savo nuosavą karjerą.

PROTESTAS

Daug kartų papulkininkis Petruškevičius ir majoras Rimkus grąsino Sadūnaitę patalpinti ją į psichiatrinę gydyklą. Nijolės tylėjimą, jos neatsakymus, jos kietą laikymąsi per tardymus, jie aiškino jos psichės suirimu.

—Tu nekooperuoji, —jie rėkė jai tiesiog į veidą. —Kur tavo protas?

—Tu beprotė!

—Tylėdama aš protestuoju, —atsakė Sadūnaitė.

—Tu trukdai teisingumo procesui ir savo naudai,—atkiro majoras Rimkus. —Juk kiekvienas, kas sau kenkia, yra beprotis.

Per tardymus tardytojas Kažys pradėjo kreiptis į Sadūnaitę:

—Ką tu, šizofrenike, pasakysi?

Sadūnaitė žinojo, kad tai naujas dvasinio smurto metodas. Jos jau nebevadino „tamsta“ ir „jūs.“ Jos skaityta brošiūra „Patarimai, kaip laikytis tardymo metu“ ragino neprarasti savitvardos, kada niekina, keikia ir užgaulioja. Taip ji stengėsi laikytis. Ji išmoko filtruoti tardytojų posakius. Pro tokį dvasinį filtrą į sąmonę krito sakinio esmė, o niekinimai buvo atmetami, negirdimi, lyg piktžolės išrautos iš lysvės.

—Ar senas ištvirkėlis Rauda platino Svedasuose prieštarybinę spaudą?

Taip kalbėjo apie kanauninką Petrą Raudą, kuris po dešimties lagerinių metų grįžo Lietuvon iš Mordovijos pelkių, būdamas per 70 metų amžiaus. Ir vėl saugumas sekė jį. Senas dvasiškis eruditas, buvęs Kauno kunigų seminarijos vicedirektorius, pasidarė nuostabių misionierių. Sibire jis atvertė į tikėjimą agnostiką advokatą Vladą Toliušį. Kanauninkas paruošė mirčiai profesorį Vladą Jurgutį. Ateistinės propagandos vadovų siaubui Rauda suartėjo su rašytoju Vienuoliu-Žukausku, kuris du kart atliko pas jį išpažintį.

Žiaurios ligos pakirstas senas kanauninkas rado pastogę Svėdasuose, kur jis ir mirė. Ketverius metus jis sunkiai sirgo ir Nijolė Sadūnaitė buvo jo rūpestinga globėja. Ji atvykdavo pas ligonį, tvarkė paliegėlį, rūpinosi jo simptomatiniu gydymu.

—Neslėpk, šizofrenike, ar tas senas ištvirkėlis Rauda platino Svėdasuose prieštarybinę spaudą?

Sadūnaitė tylėjo. Gerai veikė dvasinis filtrai, kuris buvo užkarda įžuliu užgauliojimų srautui.

Tardytojai jai tvirtino, kad „LKB kronika“ yra šmeižikiškas leidinys. Esą, ten surašomi tarybinės santvarkos niekinimai. Štai Kašucių mokyklos epizodas—tai netiesa! Mokiniai neturi prierašumo tikėjimui. Liudyti pakviestieji mokytojai kalbėjo kaip prokuroras, taip tardytojai. Mokytoja Rinkauskienė parašė: „Kadangi yra tik viena tarybinė mokykla, nėra jokio reikalo vaikus maišyti ir mokyti veidmainiauti.“

Kitais žodžiais, tai reiškė: jeigu klasėje yra keli tikintieji vaikai, jie privalo paklusti mokyklos dvasiai ir tapti netikinčiais.

Kaipėdės dešimtosios vidurinės mokyklos mokytoja Keturkaitė pažymėjo prokuratūros pasiteiravimo rašte: „Esu istorijos mokytoja ir man tenka aiškinti mokiniams religijos klausimus. Aiškinant krikščionybės atsiradimą ir Kristaus mitą, vadovaujuosi tikru moksliniu istorinio materializmo metodu.“

Šios dviejų mokytojų nuomonės prokuratūrai atrodė labai tinkamos atremti katalikiškos kronikos žinias, kaip tik tą žinutę apie Kašucių mokyklos incidentą—kad mokiniams neleidę dalyvauti su religinėmis apeigomis laidojamo mokinio laidotuvėse...

—Štai išmanių žmonių pareiškimai, —sakė tardytojai, —kurie įrodo, kad rašei šmeižtus prieš tarybinę santvarką. Juk rašei gi apie Kašucių mokyklą! Tai geras įrodymas, kad tavo šizofre-

nija pasiekė sunkiausią stadiją.

Sadūnaitė išreikalavo lakštą popieriaus ir plunksnakotį-šratinuką. Ji ryžosi pareikšti oficialų protestą. Ji buvo tikra, kad jos protestas nebus veiksmingas, kad už tą protestą ją įkalins karceryje, tačiau ji ryžosi protestuoti. Jos sąmonėje skleidėsi keistas, svaiginas pojūtis—jos byla priklauso istorijai ir istorija stebės ją tolimoje ateityje. Ji parašė:

„Ar turi teisę tardytojas grąsinti kaltinamajam psichiatrine ligonine arba psichiatrine ekspertize ir nespekuliuoja savo sąžine ir įsitikinimais? Per tardymus papulkininkas Petruškevičius daugybę kartų grąsino uždarysias mane psichiatrinės ligoninės, kur būsiu daug blogiau negu kalėjime, tik todėl, kad neatsakiau į jo klausimus. Tardymo skyriaus viršininko pavaduotojas Kažys, vos pirmą kartą mane pamatęs, autoritetingai diagnozavo šizofrenikę, šizofreniškai galvojančią ir žadėjo psichiatrinės komisijos, kurioj jis pats esąs, patikrinimą.“

„Tardymo poskyrio viršininkas majoras Rimkus, kai neatsakiau į klausimus, pakartotinai grąsino psichiatrine ekspertize. Argi visas tarybinis teisingumas remiasi tik baime? Toks tardytojų elgesys įžeidžia žmogaus orumą, ir aš protestuoju prieš tokį jų elgesį su manimi.“

Sadūnaitė stengėsi prisiminti LTSR Baudžiamąjį kodeksą straipsnius, kuriais nustatomas tardytojų elgesys. Ji buvo atidžiai skaičiusi kodeksą. Kodekso pažinimas buvo esminė savigynos priemonė, kurią būtina žinoti kiekvienam tarybiniam žmogui. Ji net pradėjo prisiminti, kad prievartą panaudojęs tardytojas galįs patekti trims metams į kalėjimą. Pagal smurto laipsnį net iki aštuonerių metų! Kaip humaniškai gina LTSR Baudžiamasis kodeksas tardomąjį vargšą nuo tardytojo sauvės! Ji jau gerai prisiminė: tai 187-asis straipsnis draudžia bauginti tardomąjį.

Tačiau ji neįrašė į protestą galimų bausmių tardytojams už smurtą per tardymus. „Nereikia grasymų,“ ji tarė sau.

Seniai sąmonėje susimezgę eiliuoti posmai, taip skardžiai suskambėjo, kad ji galėtų dabar nubraukti visą savo oficialų protestą ir lakštą popieriaus prirašyti savo eiliuota svajone. Posmai buvo šie:

*Kuo sunkesnis kelias, kuriuo eit turi,
tuo stipriau gyvenimą junti.
Degti mes privalom teisybės ryžtu,
blogį nugalėti, nors ir kaip sunku.
Trumpos žemės dienos ne ilsėtis duotos,
o kovot už laimę daugelio širdžių.
Ir tik tas, kas viską kovai atiduos,
tas pajus, kad eina jis keliu tiesiu.
Ir didesnės laimės niekam nepatirti,
jeigu pasiryžęs tu už žmones mirti.
Tada sielų šventė visada skaisti,
nepagrobts kalėjimai jos, lageriai šalti!*

Nors eilutės buvo daugiaskiemės ir ritmas palaidas, visi eilutės žodžiai patogia skambėjo minty. Jai buvo graudu, kad neturi progų padeklamuoti savo artimiesiems tą kalėjime atrastą ir surašytą „credo.“ Eilėraštyje buvo sudėta jos gyvenimo būdo išpažintis, Tai buvo jos kūrybinis žygis, asmeniškų siekių arsenalas. Ar patirs žmonės, brangūs jai asmenys, kad šis eilėraštis buvo jos stiprybės ir gyvenimo prasmės pamatas?

Sadūnaitė reikalavo leidimą asmeniškai įteikti savo protestą tardymo skyriaus viršininkui. Ji prašė protesto nuorašus nusiųsti Respublikiniam prokurorui ir Saugumo komiteto viršininkui. Ji prašė įjungti protestą į jos tardymo bylą.

Kada sargybinis atlydėjo ją raštinėn, čia kaip tik buvo Respublikinio prokuroro padėjėjas Bakučionis, kuriam buvo pavesta kaltinti Sadūnaitę. Jis gerai žinojo bylos sudėtį. Jau buvo atsiradęs nusistatymas pasitenkinti bylos uždaru ir jos nepūsti. Bakučionis priėmė protestą ir perbėgo tekstą piktomis akimis.

—Sadūnaitė, —pasakė Bakučionis, —tavo pareiškimas nebus prijungtas prie bylos. Nėra jokio ryšio su kaltinamąja medžiaga. Tardytojai teisingai tau aiškino. Jie turi teisę reikalauti psichiatrinės ekspertizės. Tačiau, kaip matai, jie nutarė, kad ekspertizei nėra pagrindo.

Į kambarį įėjo majoras Rimkus, Sadūnaitės tardytojas. Jo vardas buvo įrašytas proteste. Jis paskaitė protestą ir nusijuokė:

—Jeigu jau taip rašai, —pasakė Rimkus, —tikrai esi nenormali. Juk tu gi nepažįsti juridinių plonybių.

—Ne tik plonybių, bet ir juridinių storybių aš nepažįstu, —atsakė Sadūnaitė, —tik dabar jau žinau, kad tarybiniam tar-

dytojui lengva apeiti kodeksą ir meluoti, ir šmeižti.

—Išveski tą šizofrenikę, — riktėlėjo majoras Rimkus.
Sargybinis griebė Sadūnaitę už alkūnės ir išstūmė ją iš raštinės.

VIA DOLOROSA

Puikus lietuviškas pavasaris ėjo į pabaigą. Gegužės vidury Nijolė Sadūnaitė jau tikrai žinojo: jos teismas bus birželio 16 dieną.

Tad nuo arešto dienos iki teismo dienos ji kalėjo Saugumo kalėjime 293 dienas. Pradžioj ji vedė dienų ir tardymų skaičiavimą. Įgainiui tas skaičiavimas prarado reikšmę. Skaičiavimo mechanizacija nesiderino su tais giliais atradimų ir įsitikinimų procesais, kurie vyko jos psichėje. Ji nežinojo, kad filosofas Vydūnas kalėdamas subrandino savo pasaulėjautą ir išėjęs iš kalėjimo parašė kalėjimo patirties išpažintį "Kalėjimas—laisvėjimas." Kalinama ir tardoma, Sadūnaitė pakartojo savyje Vydūno "kalėjimo—laisvėjimo" procesą. Ji peraugo į kitą asmenį. Jos psichėje iškilo kūriantis pradas chaose.

Ilgai negavusi saulės spindulių, retkarčiais vaikščiodama kalėjimo užtvaroje, ji buvo labai išblyškus, ji atrodė trapi, oriška, permatoma. Žandai buvo įdubę, kaklas pasidarė plonas, petys atsikišo aštriais kampais. Jos eisenoje prasikišo lengvumas, tarytum ją neštų vėjas virš žemės, virš betoninių kalėjimo grindų.

Mažame veidrodyje, kuris buvo kalėjimo išvietėje, ji matė savo veidą ir, vis liesdama jį, spėliojo, kad sekanti jos veido ir kūno stadija bus purus ir sunkus, kaliniams tradicinis tukimas. Dėl judėjimo stokos, dėl režimo, oro ir maisto, jos kūnas, rankos ir kojos pradės tvinti vandeniui. Balsvas kūno vandenėjimas palaipsniui marina kalinį. Žmogus pasidaro tykus, nuolankus, apatiškas, visad mieguistas. Pasiekęs tą stovį kalinys pradeda tingėti judėti ir plėšriai svajoja apie maistą. Kalinys praranda norą galvoti, ilgėtis—jis plėšriai rūpinasi savo skurdaus maisto daviniu ir laimingas virškindamas maistą.

—Nenoriu tokia tapti, — ji galvojo. —Baisu netekti gebėjimo galvoti apie žmones ir Dievą.

—Kalėjimo nuvytymas ateina kaip senatvė, —murmėjo kalinė, kuri čia antrus metus laukė teismo. —Kalėjimas perdirba žmogų. Pūname kaip umedės, koja sumintos. Nori ar nenori, laikui praėjus, umedė pavirsi.

Kada jai sulaikė maistą iš laisvės, Sadūnaitė suprato, kad ją rengia lėtai mirčiai. Maisto davinytas buvo skurdus ir nemaistingas. O vėliau ji pajuto vydūnišką patirtį: kūno menkėjimas teikė jėgų dvasiai.

Mastydama, ji galvojo apie patriotinio sukilimo įvykį, apie jauną inžinierių Mindaugą Tamonį. Jis iššaukiančiai atsisakė restauruoti masyvinį paminklą "Raudonajai Armijai—Išlaisvintojai."

Tas paminklas neseniai buvo pastatytas Žemaitijos plentų sankryžoje. Betonas buvo blogas, brokas. Keleriems metams praėjus paminklas pradėjo irti, aižėti, pradėjo trūpėti išgairėjęs betonas. Granitinė apdaila smuko, kadarojo, krito ant žemės lyg numesta per žemės drebbėjimą.

Paminklų restauravimo žinovas Mindaugas Tamonis buvo tiesmukas. Jis atsisakė atnaujinti paminklą ir davė platoką pasiūlymą. Tas pasiūlyškinimas skambėjo kaip kaltinamasis aktas tarybinei santvarkai. Tamonis rašė apie tarybų valdžios nusikaltamumą, apie Pabaltijo tautų savistovumo ilgesį, apie atstatytiną demokratiją. Keturių šimtų žodžių raštas atrodė manifestu. Tai buvo griaustinis, trenkęs į Kryžkalnio paminklo atnaujinimo planus 1974 metais balandžio dieną.

Sadūnaitė girdėjo, kad Tamonis išmestas iš darbo, pavestas tėvų ir žmonos priežiūrai ir, štai, jis jau Vilniaus psichiatrinės ligoninės įnamis! Pilkas ligoninės namas Vasaros gatvėje pagavo Tamonį ir nepaleido, palengva, kaip voras musę, įsukdamas į savo voratinklį.

Iš kronikinių skilčių liko atmintyje Naujosios Akmenės mokyklos mokytojos įvykis. Mokytoja prievaizdavo mokinių išvyką į Kauną. Mokiniai išsiskirstė po Miesto sodą. Įtarus saugumietis sulaikė besidairantį mokinuką.

—Ko tu čia uostinėji, berniuk? —paklausė saugumietis.

Saugumietis šypsojosi, jis atrodė "geras dėdė" ir mokinukas paklausė:

—Kur yra vieta, kur susidegino Romas Kalanta?

Jaunoji mokytoja tuoliai buvo išvietėje. Tardomas mokinukas nurodė kas ekskursijos vadovė. Viskas gavo įprastą bėgį: tardymas, bausmės. Mokytoją išvarė iš darbo.

—Kuo kalta mokytoja?—pati savęs klausė Sadūnaitė. —Nusikaltėlis čia yra mokyklos direktorius Kuprys, išvaręs iš darbo mokytoją, nubaudęs mokinius, iškuoneveikęs visus ekskursantus, kad tik pats išsiteisintų iš pramanytų visai mokyklai kaltinimų.

Iš to pat "LKB kronikos" numerio Nijolė Sadūnaitė sužinojo apie kunigo Prano Račiūno protestą prieš Vilniaus valstybinio universiteto dėstytoją A. Augaus straipsnį, patalpintą "Kauno tiesoje."

"Štai jie—sutanotieji liaudies draugai!" rašė universiteto dėstytojas, kraudamas kaltinimus Vatikanui, popiežiui, Amerikos ambasadai Maskvoj, vyskupui Būčiui.

Visus ir viską Augus jungė į vieną prieštarybinio šnypinėjimo ratą, nes pasak Augaus, Vatikanas, popiežius ir Amerikos ambasada gaudė žinių iš Paluobių kunigo Račiūno! Augaus rašinys atrodė delirium tremens (girtavimo drugio) sukrėstų smegenų padarinys. Kunigas Pranas Račiūnas, savo laiku baustas, buvo jau reabilituotas. Jo tariama kaltė panaikinta. Bet reabilituoto kunigo protestas buvo atmestas. A. Augus neatšaukė savo pramanytų.

Štai. Kulautuvoje, išvarė iš darbo mokytoją Stasę Jasiūnaitę, nes ant jos kaklo pastebėtas kryželis. Štai, Panevėžyje, pastebėjo į bažnyčią užėjusią mašininkę Marytę Medišauskaitę. Ją išvarė iš darbo...

Tas Kronikas numeris, kurio Nijolė Sadūnaitė nesuskubo padauginti įrėžę į jos sąmonę šiurpių antireliginės neapykantos faktų. Gedulingo varpo unisonu skambėjo: išvarė iš darbo, išvarė iš mokyklos, pažemino, išsiuntė, ištrėmė, įkalino, nuteisė, patalpino į psichiatrinę ligoninę...

Kaltė? Nusikaltimas? Tai tikėjimo praktika!

Nijolė svarstė: kas davė ateistams teisę įsakinėti dvasiškiškai, kaip jie privalo elgtis maldos namuose? Kas davė teisę ateistams įsakinėti klebonams, kurį kunigą kvieisti darbui, kurį atmesti? Juk bažnyčia atskirta nuo valstybės ir mokyklos. Bet tai ne tiesa! Bažnyčia pavergta valstybei. Vesdami bažnyčios reikalus, biurokratai žeidžia konstituciją...

Jos "credo," užgrūdintas kalėjimo meditacijose, talkino jai darviti išvadas. "Pažinsite juos iš jų darbų"—sąvoka tokia aiški: už biurokratinės mizerijos sustojo Antikristo kariuomenė.

Ji meldėsi—ir mintys buvo spindinčios, kaip saulės strėlės.

—Reikia išlaisvinti širdį ir protą iš baimės.

Tas saulės strėlės ji įjungs į savo kalbą teisme. Ji perkels tas strėles į dienos aktualiją, ir aktualija pasikeis, persimainys, taps nauja, spindės iš vidaus. Taip spindi debesys prašliauždami pro saulę. Ji atsisakė valdiško gynėjo, kaip buvo padaręs kunigas Antanas Šeškevičius. Ji dėjo krislą prie krislo, kurdama savo būsimą kalbą. Minty skambėjo įtaigūs, gerai įsiminti poeto Putino žodžiai:

Ir tribunoluos išdidžiai

Teisiuosius smerkia žmogžudžiai.

Jūs minate altorius,

Nuo jūsų įstatymo sugriuvo

Ir nuodemės ir doros...

Sadūnaitė rengėsi ne gintis, ne! Ji rengėsi kaltinti žmogžudžių tribunolą. Pakilus, gaivalingas pasiaukojimo ir susinaikinimo ūpas buvo kaip sparnai angelui, kaip švintinti aureolė kankiniui. Smerkimo galia, kaip liepsna, kaupėsi krūtinėje ir žerėjo žvilgsny. Ji jautėsi esant bomba, kuri valdoma užtaiso, suderinto su sprogsmo akimirka. Ji sprogs žmogžudžių tribunolo posėdyje.

Prieš ją buvo laiptai, ir ji norėjo jais kopti, kopti, kopti...

Per susinaikinimą Nijolė Sadūnaitė žengė į pilnutinį savęs atstatymą.

[Tąsa kitam nr.]

LITHUANIA — LAND OF HEROES

- Country, people and language
- Lithuania's fight for freedom
- Soviet genocidal practices in Lithuania

Prepared and Edited by
Leonard Vallukas

THIS IS ONE OF THE BEST
BOOKS ON LITHUANIA IN
ENGLISH!

LAVISHLY ILLUSTRATED

Published by Lithuanian Days

Tas ir daugiau knygų galima gauti:
Lietuvių Dienos,
4364 Sunset Blvd., Hollywood, CA

LIETUVIŲ ALELIUJA VENEZUELOJE

Venezuela švenčia Velykas kitaip negu mes. Čia neturima velykinių atviručių su zukučiais, nei margučių, nei kitų europietišku papročiu. Visi, kas gali, Velykų savaitę išvažiuoja į pajūrį, kalnus, pamiškes, paupes. Pasistatę palapines, praleidžia savo "semana santa" gamtoje. Negausūs mieste pasilikę gyventojai lanko bažnyčias ir aktyviai dalyvauja didžiosios savaitės liturgijoje. Mes, lietuviai, dar vis laikomės savo tautos velykinių papročių.

Prieš mėnesį buvo susitarta Velykų rytą turėti ankstyvas prisikėlimo pamaldas. Susirinko gražus savų tikinčiųjų būrys. Kunigas Antanas Perkumas atlaikė šv. Mišias ir perskaitė Vyskupo Brizgio velykinį laišką Venezuelos lietuviams. Pamaldoms pasibaigus, kunigas pakvietė pas save visus pamaldų dalyvius tradiciniais Velykų pusryčiams. Caracas Kultūros Fondo pirmininkas Juozas Menkelius premijavo gražiausiai nudažytus margučius, įteikdamas skautiškus jubiliejinius ženklukus laimėtojams.

Veteranas veikėjas Stasys Jankauskas ragino visus ir toliau laikytis savo lietuviškos šeimos, neatsižadant savo religinės ir tautinės dvasios ir ją palaikančių papročių.

Dr. Vytautas Dambrava priminė visiems velykinius papročius Lietuvoje. Originalus pasakojimas visus nukėlė į Lietuvą ir mūsų tautos kaimą. Pergyventi vaizdai kaip gyvi stojo prieš akis. Ypač jaunai kartai buvo verta susipažinti su mūsų velykiniais papročiais, kurie savo turtingumu ir įvairumu pralenkia daugelio tautų papročius. Štai ištrauka iš jo pranešimo:

"Niekad, rodos, nejuto senasis varpininkas tiek savy jėgos, kiek ši rytą. Lyg ją savo rankose būtų laikęs. Lyg jis būtų davęs ženklą nubusti rytui, atgimti pavasariui, čiulbėti paukščiams ir visas pievas saulės spinduliais nužerti..."

Velykos!

"Linksma diena mums nušvito,
Visi troškom džiaugsmo šito:
Kėlės Kristus, mirtis krito,
Aleliuja, Aleliuja, Aleliuja..."

Ši giesmė užtvindė džiaugsmu širdis Velykų rytą laisvės šaly, Lietuvoje. Šioji galinga giesmė, kuri veržėsi giliai iš žmonių krūtinų, gaudė vargonais, skambėjo trimitais, verkė smuikais....

Giesmės žodžiais žmonės guodėsi ir raminosi. Dažnas nesuprasdavo, ko eina kūnu šiurpas, ko rieda skruostais ašaros, ko liūdna ir ko graudu šioje linksmybės ir pergaltės procesijoje? Tačiau kiekvienas jausdavo, jog šios ašaros yra ne sielvarto, bet džiaugsmo ir vilties ašaros

Po prisikėlimo pamaldų lietuviai pasipildavo į šventorių, spausdami pažįstamųjų rankas, o šypsenas dar labiau nuskaidrindavo jau aukštai pakilusi pavasario saulutė!

Jaunimas nebetverdamas skubėdavo prie vežimų, rausdamiesi šiene suslėptų įvairiaspalvių margučių ir čia pat, kalendami į dantis, tikrindavo kieno stipresnis. Vyresnieji dar

klūpinėjo prie šoninio altoriaus, atrinkdami savo pašventintus ryšulėlius su velykiniais valgiais.

Po valandėlės visais keliais riedėdavo įsi-smaginę vežimai, vėl takais ir keleliais grįždavo pasišokinėdami vaikai.

Jau iš tolo šviesdavo kaimo sodybos, baltuodavo smėliu šviežiai nubarstyti takeliai, akį traukdavo sutaisytos lysvės...

Trobų vidus blizgėdavo. Namų viduje laukdavo balta drobe užtiestas stalas, o ant jo velykiniai valgiai su kumpiu, paršiuku ir vištiena, su skaniais kvepiačiais pyragais ir kitais skanumynais. O vaikų akys nenuslysdavo nuo kiškio dovanų — margučių.

Pašlakščius švęstu vandeniu Velykų stalą, sukalbėjus maldą ir pasidalinus šventintu valgiu, sėsdavo prie stalo iškilingų pusryčių. Po ilgo gavėnios pasninko visi valgydavo kiek tik širdis geidžia. Ypač ragindavo neatsilikti su kumpiu — žiūrėti, kad trečią dieną liktų tik kaulas, kurį nunešus galulaukėn, būtų galima žemėn užkasti... nes kitaip, pagal gyvą prietarą, vasarą ledai javus išdaužytų...

Po pusryčių prasidėdavo kitos nesuskaitomos linksmybės. Ypač jaunimui. Vieni mušė kiaušinius, ieškodami stipriausio, kiti jais mainikavo, ritinėjo arba plukdė loveluose ant ežero. Vėl kiti skubėjo į kluonus ar sodus pasisupti supynėse. Lalauninkų būriai eidavo per kaimus, su giesmėmis ir dainomis, viliodami kiaušinius, merkdami akį merginoms, krėsdami išdaigas. Visuos kaimuos skambėdavo muzika ir dainos...

Pavakarį atbildėdavo vežimas su marškėmis uždengtu kubilu. Smalsuolių būriai sekėdavo vežimą, prašydami parodyti, kas yra kubile. Tada vežėjai nuimdavo nuo kubilo marškas ir, pasėmę kaušą vandens, šiupteldavo. Kiek būdavo tada juoko! Ir niekas nepykėdavo. Žinojo, kad daugiausia vandeniu aplietas turės gerą sveikatą, susilauks Dievo palaimos...

Saulei pasislėpus, dar ilgai lietuviškas kaimas džiūgėdavo, o senieji kalbėdavo apie naują sėją, naują vasarą ar naują darlių."

Šviesūs praeities atsiminimai. Šiandien Velykos Lietuvoje neturi anos linksmybės, tačiau Velykos kasmet kartoja, jog gyvenimas mus lydi kryžiaus keliu į prisikėlimą. Nukryžiuotas Jėzus prisikėlė! Prisikels ir Tėvų žemė Lietuva!

Tad Aleliuja!

Caracas, 1977 metų balandis

Alexandra Vaisiūnienė

BOSTONO VYRŲ SEKSTETAS MINKŲ RADIJO PARENGIME

Bostono Vyrų sekstetas, kurio akompaniatorium ir muzikiniu prižiūrėtoju yra mūsų garsus kompozitorius Julius Gaidelis, atliko didesnę dalį programos Minkų Radijo Programos 43 metų sukaktį minint. Koncertas įvyko šįmet kovo 27 d. Lietuvių Piliečių klubo salėje, So. Bostone.

Sekstetas pradėjo programą naujai sukurta J. Gaidelio daina pagal solisto Stasio Liepo žodžius — Pasveikinimas. Kiekvienas seksteto narys pats apie save pasisako klausytojams. Daina yra parašyta "lengvesnio" žanro stiliuje. Toliau sekė liaudies dainos ir mūsų arba žymiųjų kompozitorių dainos. Be reikalo sekstetui yra prikerģiamas "lengvojo žanro"

vardas. Be poros, deja, jų vadovo J. Gaidelio sukurtą, o iš tikrųjų savižudybės momentu išspiautą, kaip kartus pipiras, poros dainų, jų programa yra rimta ir visiems klausytina, jeigu vietoje "Tik tave" (Gaidelio) ir "Daina" (to paties kompozitoriaus) būtų įdėtos dainos iš jo operos arba rimtai parašytos dainos. Aš gerai suprantu mūsų kompozitorių: būdamas didžiai išmokslintas, kvalifikuotas, galįs rašyti simfonijas ir operas, jis vieną kartą įrodė, kad gali rašyti ir kabaretinę muziką. Tas gi yra daug lengviau — nereikia nei tiek darbo, nei tiek susikaupimo, o katųčių gausi daug daugiau. Nedarau jokio priekaišto kompozitoriui: jis gyvena ne sau lygioje visuomenėje ir jis rašo neišmokslintam klausytojui.

Sekstetas yra gerai susidainavęs vienetas, vietomis skamba kaip vienas balsas. Daugiausiai išsiskiria jų tenorius Lingertaitis savo gerai pastatytu balsu ir lygia linija, kurią jis išlaiko dainuodamas. Nepaslėpsi ylos maiše — natūralūs balsai skamba gražiai, palikti sau, bet kada yra palyginimas, negali išvengti. Kultivuotas balsas lieka kultivuotu. Harmoninis sąskambis yra puikus, tik gal norėtusi daugiau niuansų. Iš dainininkų elgesio scenoje susidaro įspūdis, kad jų vadovas ir kompozitorius negauna jam reikiamos pagalbos, o gal ir atidos.

Sekstetas turi savo vardą ir jį klausytojai mėgsta. Mat, lengva liaudies dainos melodija, kuri kartojasi, lengvi paskirų dainų motyvai, kurie irgi kartojasi, leidžia klausytojui gerai ir motyvus ir dainas įsiminti, padaryti savais. Todėl tos melodijos "už širdies griebia" eilinių klausytojų. Nuo to neatsiliko nė Chicaga, toji aukštos muzikos sostinės vietovė, kuri taip labai didžiuojasi savo opera ir savo parengimais. Ir jų klausytojas, kaip ir Bostono, yra tas pats prie liaudies dainos ir Offenbacho Barkarolės pripratintas klausytojas. Jiems J. Gaidelio opera buvusi per sunki suvirškinti, nors ji yra mūsų lietuviškos muzikinės literatūros perlas. Bet ar kiekvienas gali perlą atskirti?

Sekstetas atliko Gaidelio, Budriūno, Bražinsko, Chopeno, Brahmsio, Offenbacho, F. Shuberto, Kairiūkščio, Raudonikio, Baumilo, Vaitkevičiaus, Albėnaitės ir liaudies dainas. Neminint Kaempfert-Sigleton-Snyder'io, nes nebūtų jokios žalos, kad toji daina nebūtų visai dainuojama. Geriausiai praskambėjo dvi liaudies dainos: Alutis ir Užstalės daina. Tai tikri perlai, kokių reiktų daugiau pakeisti miesto padugnių skoniui ir pakelti savo seksteto vardą iš "lengvosios" muzikos į "gerosios" muzikos vardą. Tikiuosi, kad dar ne kartą šį sekstetą išgirsime ir dar daug kartų jis mus džiugins savo daina ir mūsų neįkainojamo turto liaudies daina. Linkiu sekstetui sėkmės. Ir linkiu daugiau pagarbos jūsų meno vadovui, kuris sumoka savo geru, didelio kompozitoriaus vardu už jūsų praeinančias katutes. Sėkmės!

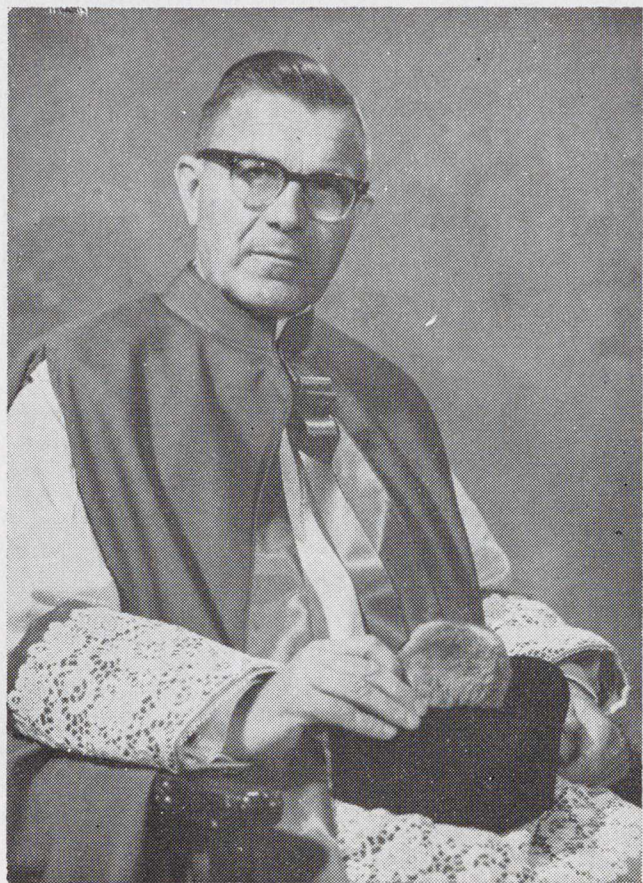
Elena Vasyliūnienė

Antanas Baranauskas
THE FOREST OF ANYKSCIAI

The original Lithuanian text with the English verse-translation by Nadas Rastenis, Honorary Lithuanian-American Poet Laureate. Introduction and editing by Juozas Tininis. Second Edition

Price: \$3.00

Hard Cover: \$4.00

Prel. Jonas Kučingis.
Msg. Jonas Kučingis.

baigiant eiliniais pasauliečiais. Pasiekę sveikinimai ir iš paverptos Lietuvos. Įvykis susilaukė užtarnauto dėmesio ir amerikiečių spaudoje. Iškilnių pamaldose pamokslą sakė didžiai šviesus vyskupas dr. Pranciškus Brazys, kuriam, deja, Aukščiausiojo valia, nebuvo lemta išsiskleisti ganytojiškoje tremties misijoje.. Vyskupas Brazys tada, taikydamas savo žodžius prel. Jonui Kučingiui kalbėjo, kad dideli darbai atliekami tų, kurie turi dideli tikėjimą, viltį, ištvermę kančioje, sutarimo dvasią. Gi linkėjimus įžengiančiam į penktą kunigystės dekadą prelatui Jonui Kučingiui galima išreikšti prasmingais prelato Vinco Mincevičiaus iš Romos žodžiais, tartais kano-niškos investitūros proga:

“Telaimina Visagalis Jūsų gyvenimą bei darbus sielų išganymui, Bažnyčios garbei, mūsų mylimos Tėvynės Lietuvos ir jos vaikų labui. Ji šiandien yra nelaimėje ir tiesia į mus savo supančiotas rankas. Neapviltime jos ir pirmoje vietoje gelbėkime ją”. **J. KJ.**

LITHUANIA 700 YEARS

By Albertas Gerutis

Fourth Revised Edition. Includes:

1. The Origins of the Lithuanian Nations, by Prof. J. Puzinas.
2. Lithuania to World War I, by I. Jakstas
3. Independent Lithuanian, by Dr. A. Gerutis
4. Lithuania's Resistance, 1940-52, by A. Budreckis
5. Liberation Attempt from Abroad, by A. Budreckis
6. The Prospects of Lithuanian Liberation, by S. Lozoraitis. 477 p.p. Hard Cover.

Price: \$12.00

PUTINAS SESERS ATSIMINIMUOSE

Atsiminimų knygos šiais laikais yra madoje. Tiesa, yra ir tokių, kad geriau nebūtų vel-tui eikvotas popierius, bet apamai yra daug gerų ir įdomių atsiminimų. O skaitytojas, ma-nau, pats atskirs grūdus nuo pelų.

Slavėnienės knyga apie Putiną skaitytojo neapvils. Sykį paėmęs į rankas, jau nebepa-leis. M. Mykolaitytė-Slavėnienė — pati po-etė kūrėja. Giliai jaučianti, akylai mokanti gyvenimą stebėti ir poetiniu braižu išreikšti. Jos pasakojimas teka natūraliai, ramiai, vaiz-dingai. Kalba aiški ir sklandi. Stilius grakštus, lengvas, kupinas geros poezijos. Pav.:

“Todėl ir tos naktys savo prieblandume to-kios žavios, tokios gyvos — nesusėjusios kietai įmigtai. O mėnulis, lėtai slinkdamas žvaigždelėmis nubarstytu pilkšvu dangaus šil-ku, tikrus burtus kužda į tavo širdį. Kas gali tokias naktis užsklęsti viduje?” (25 psl.).

Arba:

“Tekanti saulė ant pusnynų, rodos, daugiau užmesdavo savo spindulių, nes pusnynų vir-šūnės lyg kokiomis žiežirbomis apsipildavo. Sodo medžiai, kaip ištiestomis rankomis, ša-komis susisiekdami stūksodavo apdengti spyg-liuotu, blizgančiu šerkšnu. Tų saulėtekių me-tu būdavo gražu, ir mistiška, kažkas pras-minga. Užtat ir mūsų mama, būdama tikrai jautrios sielos, teikė didelę reikšmę tam Trijų Karalių saulėtekiui, kuriame gimė vienas iš iškiliausių Lietuvos poetų — Putinas.” (45 psl.).

Kiekvienas, manau, bus skaitęs Putino “Al-torių šešėly”. Savo laiku ta knyga buvo su-kėlusį daug dulkių ir, kiek atsimenu, mūsų gimnazijos kapelionas ją draudė mokiniams skaityti. Tais laikais dar buvo draudžiamų knygų indeksas moksleiviams, bet jaunimas vargu ar į tai kreipė dėmesį. Putiną skaitė kiekvienas, ir “Altorių šešėly” keliavo iš ran-kų į rankas. Šiandien skaitydami Slavėnienės atsiminimus, matome, kad Putinas savo ro-manui panaudojo labai daug autobiografinių duomenų. Slavėnienės knyga lyg ir užfiksuoja Putino raštus ir padaro verta juos dar kartą skaityti.

Autorės vaizduojamas kaimas ir žmonės yra įdomesni negu daugelio buitės romanų. Sla-vėnienė vaizdžiai apibūdina ją supusią aplin-ką. Supažindina su jos tėvais, broliais, sese-rimis, giminaičiais, jų paprastu ir darbščiu gyvenimu. Vėliau matome ir miesto gyvento-jų džiaugsmus, rūpesčius, intrigas. Sutinkame eilę garsių vardų.

“Tėvas kantrus, niekad nesiskundžia dėl tų kelionių sunkumo, nedejuoja. Visada giedrio-je nuotaikoje, dar prieš aušrą žiemos metu išvažiuoja iš namų: dar giedresnis, vakarinių sutemų gaubiamas, kartais apšerkšnijusiais ūsais, antakiais, parvažiuoja namo. Negaila pastangų, nevojama vargo, kad tik sūnus ga-lėtų siekti aukščiau, galėtų kilti į šviesą.” (50-51 pls.). “Vis tik visoki išradinėjimai apie kitus ir apie kitus. Tokios kalbos — man nei šis, nei tas. Kas man rūpi, kaip kiti gyve-na. Gyvena — tegu sau gyvena, — kartais mama pasakydavo man savo pažiūrą į kai-mo moterėlių tuščias poringas.” (53 psl.).

Autorė, gerai pažindama Putino draugus, aprašo įdomius kurjuzus, kaip pav. Ignas Šeinius ir jo “geros manieros”. Jai nesveti-mas ir humoro jausmas ir atvirumas.

Knyga gražiai išleista, nors neišvengta ko-rektūros klaidų. Iliustracijos galėjo būti di-desnio formato. O turinys — apamai tai

viena iš pačių įdomiausių atsiminimų knygų, mano bet kada skaitytų.

Zenta Tenisonaitė

M. M. Mykolaitytė-Slavėnienė. **„Putinas mano atsiminimuose.** Nidos Knygų Klubo leidinys nr. 99. 1977. Kaina \$8.00 arba £4. 447 psl. 2 Ladbroke Gardens, London, W 11 2 P T, Gr Britain.

MIKAILAITĖS POEZIJOS PASAULIS

Ona Mikailaitė, **Šiapus jūros.** Lyrika. Pie-šiniai O. Mikailaitės. Išleido N. P. Marijos Seserys. Išspausdino Immaculata Press, Put-nam, Conn. 1976. 62 psl. Aplanko ir viršelio piešinys A. Korsakaitės-Sutkuvienės. Kaina nepažymėta.

Poetė Ona Mikailaitė, nors pasirodo su pirmuoju eilėraščių rinkiniu, yra skaitytojui gerai žinoma iš periodinės spaudos ir ypač iš vakų literatūros. Poetė redaguoja labai skoningą žurnaliuką “Eglutę” jauniems skai-tytojams ir pati yra išleidusi mažiesiems pa-sakų knygą.

Lyrikos rinkinys “Šiapus jūros” yra gražiai išleista knygutė. Poetė gerai valdo lietuvišką žodį, o jos eilėraščiai ypač pasižymi saulėta nuotaika. Tai optimistiška, nuotaikinga ir ma-loni poezija. Asmeniškai gamtos ir religiniai motyvai pinasi tarp savęs ir sukuria su poetės asmenybe harmonišką visumą. Poetė neklai-džioja ir nesielvartauja. Visas Mikailaitės pa-saulis yra pilnas gyvenimo džiaugsmo, per-sunktas meile Dievui, gamtai ir žmonėms. Ji nekvaršina sau galvos sudėtingomis proble-momis, bet džiūgauja kaip vaikas.

Žemė naujai pakrrikštyta

Ir saulė žaižaruoja

Nuprausta —

Vakarui rengiasi.

Žaisminga ir jauki nuotaika dominuoja Mi-kailaitės eilėraščiuose:

Šiandieną aš žaidžiu

Po pilku, rūškanu dangum, sako poetė, nes

Kraičio skrynelė seniai tuščia,

iš viso man jos nebereikia,

Nes Tavo veido spindulius

Geriu su arbata.

Poetė Mikailaitė ne tik myli gamtą, bet tiesiog su ja suaugusi, tikras gamtos kūdikis.

Lyja

Dideliais lašais

Ir lapais,

O aš kišu rudenis

Į kišenių

Ir keliauju —

Antai — į vakarus,

Pražuvusių saulėdžių ieškoti.

Religiniai motyvai Mikailaitės poezijoje skamba labai savitai. Jos Dievas yra geras, paprastas, kuriam galim ištieti ranką, be bai-mės kaip geram draugui.

O iš tikrųjų?

O iš tikrųjų, Dieve,

Kokie mes esame vaikai!

Rieškučiom semiamė

Idėjas, laimę, turta,

Kol pro pirštus mums varva laikas,

Kurį išlaistom į visas šalis,

Kaip tie išdykėliai vaikai.

Šitas paprastas, nuoširdus, tiesiog pateis-tiškas Dievas yra poetės lyrikos stiprumas. “Aš, Rojaus netekęs, Rojun sugrąžintas vai-kas,” sako poetė apie save.

Ėilėraščiai simboliškai padalinti į dvi dalis: "Šiapus ir Anapus". Skaitytojas yra laisvas suprasti kaip nori: Išeivija ir Tėvynė, Dabartis ir Amžinybė, Žmogus ir Dievas.

Kelios iliustracijos vykusiai dailina knygą. "Šiapus jūros" yra lyrika, kuri suteikia skaitytojui skaitymo malonumą ir rodo poetės gabumą paprastais žodžiais daug pasakyti.

Z. Tenisonaitė

RAIMONDA APEIKYTĖ SKAMBINA BOSTONE

Gaila, kad tokio masto pianistė kaip Raimonda Apeikytė, atvykusi iš tolimos Kalifornijos, turėjo progos paskambinti tik penkis veikalus. Bet klausytojai džiaugėsi ir tais veikalais: Listo "La Cabpanella", kuria pianistė užbaigė programą, yra daugumai žinomas veikalas ir mėgiamas. Tai sunkus veikalas, kuriam reikia didelės technikos, ko Raimondai nestinga. Jos rankos lakstė kaip strėlės po klaviatūrą, išgaudamos įvairius garsus, kurie buvo malonūs klausytis visiems. Amerikiečių kompozitorius McDowell buvo antras iš pabaigos: jo Preludium — tai įdomus veikalas, primenantis mums romantinę epochą, pasiilgimą ko nors ir melancholiją. Pianistė jį atliko su dideliu įsijautimu.

Brahmso sonata užėmė ilgiausią programos dalį: čia solistė parodė savo techninius sugebėjimus, atlikdama šią sonatą ritmiškai, su tinkamu Brahmsui atspalviu ir tikrai meniškai. Galbūt didžiausią atidą, sukaupusi klausytojų dėmesį buvo mūsų kompozitorės Gudauskienės programinis veikalas "Los Angeles vaizdai", kur kompozitorė meistriškai atvaizdavo kiekvieną nuotaką, ar tai buvo kinietiška, ar lietuviška.

Keturi Čiurlionio preliudai buvo įžanginiu numeriu į programą, kur pianistė parodė didelę techniką, mokėjimą individualiai veikalą interpretuoti ir savo meilę muzikai parodyti.

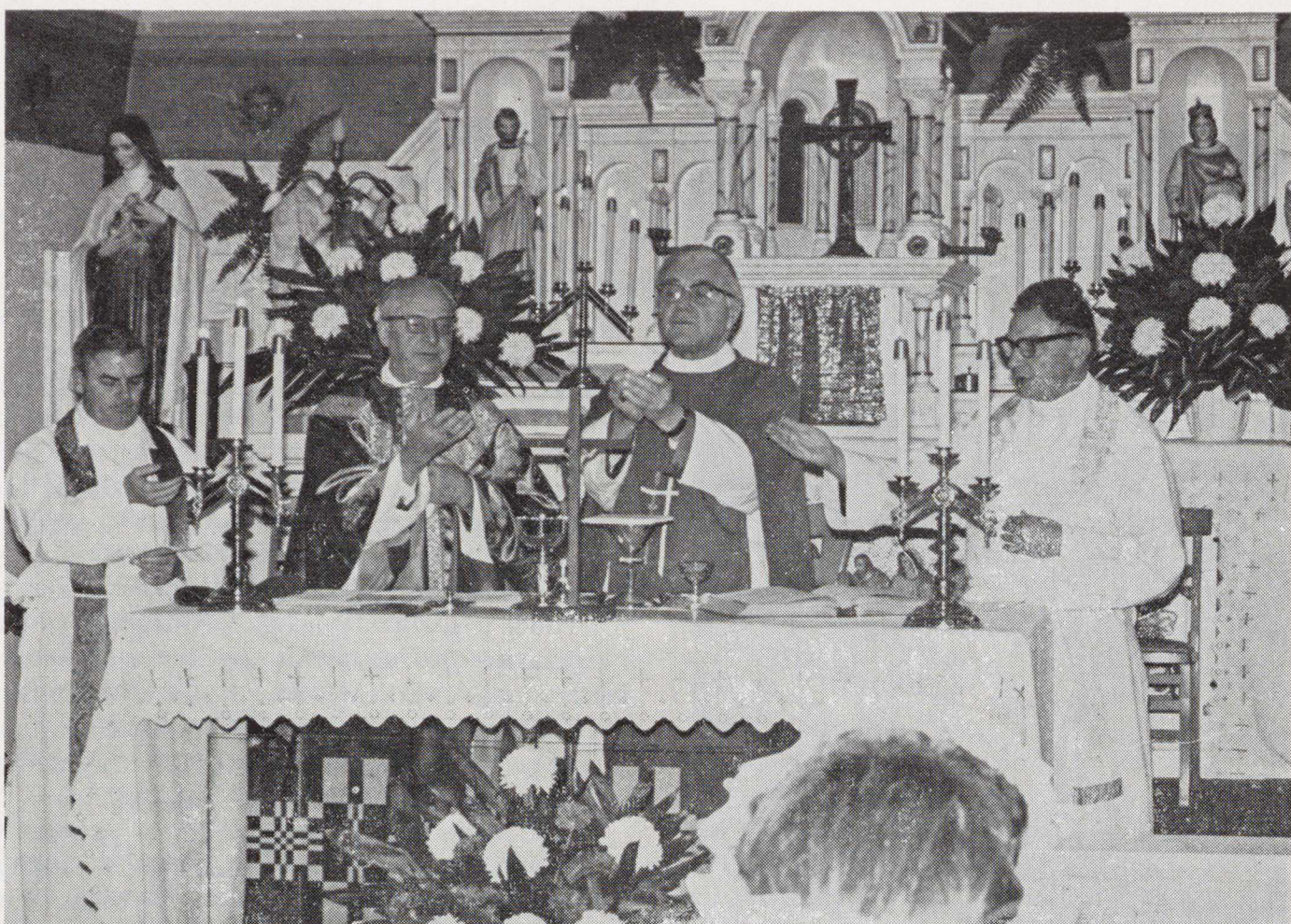
Solistė yra dar jauna: gimusi Vokietijoje, išauklėta ir išsimokslinusi Amerikoje, ji dirba savo profesijos darbą Los Angeles mieste, reiškiasi kaip pianistė solistė ir akompaniatorė. Jaunai menininkei linkime sėkmės ir linkime tapti nepriklausoma, savistove soliste, kuriai jokie koncertiniai ramsčiai nebūtų reikalingi.

Elena Vasyliūnienė

Juozas Toliušis, 13-ji laida. Pasa-

kojimų pynė. JAV Švietimo Tarybos leidinys. Išleista Lietuvių Fondo pinigine parama. Spaudė V. Vijeikio spaustuvė Chicagoje, 1976. 255 psl. Kaina \$4.00.

Knygoje yra 10 pasakojimų, liečiančių vienos gimnazijos 13-tos mokinius; parašyta lengva kalba, su įdomia intriga. Tinka jaunimui ir senimui. Puiki dovana tiems, kurie mėgsta įdomų pasiskaitymą.

Gary liet. Šv. Kazimiero parapijos 60 metų jubiliejaus šv. Mišias celebruoja: iš k. — kun. R. Kunisch, vysk. V. Brizgys, Gary vysk. A. Grutka, kun. dr. I. Urbonas.

60th anniversary of the St. Casimir Lithuanian parish of Gary, Ind. Jubilee High Mass is concelebrated by, from left) Rev. R. Kunisch, Lithuanian bishop V. Brizgys, A. Grutka (Bishop of Gary) and Rev. I. Urbonas.

LAISVIEJI LIETUVIAI!

1940 metų birželio 15 dieną okupavusi Lietuvą, Sovietų Sąjunga neleido lietuvių tautai vykdyti savo suvereninių teisių. Vien per pirmuosius okupacijos metus daug tūkstančių Lietuvos piliečių įkalino, ištrėmė į Sibirą ar europinės Rusijos šiaurę. Trėmė suaugusius ir senelius, vaikus ir kūdikius, sveikus ir ligonius, vyrus ir moteris. 1944 m. antrą kartą okupavusi Lietuvą, Sovietų Sąjunga žiauriomis piemonėmis sunaikino ar ištrėmė į Rusijos gilumą sunkiems darbams, badui ir mirčiai daug tūkstančių mūsų tautiečių. Tik mažai daliai leido grįžti Lietuvon. Tai buvo Stalino laikais. Betgi ir dabar tūkstančiams yra atimtos teisės gyventi Lietuvoje. Tūkstančiai lietuvių yra Sovietų Sąjungos darbo stovyklose, kalėjimuose ir Sibiro tremty.

1975 Sovietų sąjunga su 34 kitomis valstybėmis, pasirašė Helsinkio aktą. 1977 m. aktą pasirašiusios valstybės renkasi Belgrade. Pasitiks, kas ir kaip pasižadėjimus vykdo, kas ir kaip jiems nusikalsta. JAV kongrese yra speciali komisija, kuri renka Sovietų Sąjungos žmogaus teisių pažeidimus. Panašios komisijos veikia Kanadoje, Vakarų Vokietijoje, Didžiojoje Britanijoje ir kitur.

Laisvuose kraštuose gyvenantieji lietuviai! Turime davinių apie savo gimines, draugus, pažįstamus ar net nepažįstamus, kurių asmenys, šeimos, tikėjimo, keliavimo ir kitas teises pažeidžia Sovietų Sąjunga Mūsų teisė ir šventa pareiga tuos davinius, tiksliai ir teisingai surašytus, skubiai siųskim Lietuvių žmogaus teisių komisijai, kurią sudaro: pirmininkas dr. Domas Krivickas, nariai: dr. Jonas Balys, dr. Jonas Genys, Aušra Jurašienė, Jonas Jurašas, Daiva Kezienė, Simas Kudirka, kun. K. Pūgevičius, Jonas R. Simanavičius ir Aušra Mačiulytė-Zerr.

Visą medžiagą siųskim šiuo adresu:

Dr. D. Krivickas, 5808 King Arthur Way, Glen Dare, Md. 20709. (Elta)

PREZIDENTO CARTERIO LAIŠKAS

JAV prezidentas J. Carteris atsiuntė Sov. Sąjungos disidentų vadui d. A. Sacharovui privatų laišką, kuris jam buvo įteiktas JAV ambasadoje. Laiško atsiimti dr. Sacharovas atvyko šoferio vairuojamame "Moskvičiuje", kurį jam paskolino (kaip nariui) Sovietų Mokslo Akademija.

Diplomatiniuose sluoksniuose būkštaujama, kad šis laiškas padidins Sovietų-Amerikos įtampą ryšium su žmogaus teisių vykdymu Sovietų Sąjungoje.

Čia pateikiamas prezidento laiško tekstas (vertimas):

"Gerbiamas profesoriau Sacharovai,

Aš gavau jūsų laišką, rašytą sausio 21 d. ir noriu padėkoti už jūsų mintis, kurias man asmeniškai pareiškėte.

Žmogaus teisės yra pagrindinis mano administracijos rūpestis. Savo inauguracijos kalboje aš pareiškiau: "Dėl to, kad esame laisvi, mes niekada negalime būti indiferentiški laisvės netekimui kitur." Aš noriu Jus užtikrinti, kad Amerikos gyventojai ir mūsų vyriausybė ir toliau laikysis tvirtų įsipareigojimų respektuoti žmogaus teises ne tik mūsų krašte, bet taip pat ir užsienyje.

Mes panaudosime visas priemones, kad būtų išlaisvinti sąžinės laisvės kaliniai ir stengsimės sukurti pasaulyje tokias sąlygas, kuriose tautos, turinčios skirtingas kultūras ir istorijas, galėtų gyventi šalia viena kitos taikoje ir teisingume. Man yra malonu gauti iš Jūsų žinių ir aš linkiu jums viso geriausio.

Nuoširdūs linkėjimai,

Jimmy Carter."

SACHAROVO LAIŠKAS CARTERIUI

Vienas Vakarų žurnalistas atvežė dr. A. Sacharovo laišką, adresuotą JAV-bių prezidentui J. Carteriui. Jame prezidentas prašomas ginti tuos, kurie persekiojami dėl sąžinės laisvės reikalavimų. Prie laiško pridėtas penkiolikos nuteistų Sov. Sąjungos disidentų sąrašas. Taip pat ten minimas Jugoslavijos rašytojas Mihajlo Mihajlovas.

Spaudos baliuje solistė Praurimė Ragienė, akomponuojant muzikui M. Motekaičiui, atliko lietuviškų dainų nuotaikingą programą.

Soloist P. Ragiene sings at the Press Ball accompanied by M. Motekaitis.

Stasiulio nuotr.

AKIMIRKOS IŠ SPAUDOS BALIAUS CHICAGOJE

Šaunus tradicinis Spaudos balius, ruoštas Lietuvių žurnalistų sąjungos centro valdybos, įvyko š. m. sausio mėn. 29 d., Chicagoje, Martique restorano pokylių salėje. Dalyvavo 592 asmenys.

Ta proga buvo įteiktos šių metų Žurnalistikos ir Daužvardžio fondo jauniems spaudos bendradarbiams premijos. Iš Daužvardžio fondo paskirta 18 premijų, bendra suma — 1000 dolerių.

Meninę programos dalį atliko ilgametis LŽS-gos talkininkas rašytojas Aloyzas Baronas, takliu humoru gerai nuteikęs balius da-

Spaudos baliuje įteikiamos Daužvardžio fondo premijos jauniems spaudos bendradarbiams, gyvenantiems Čikagoje. Sol. Praurimė Ragienė (trečioji iš k.) dėkoja LŽS-gos c. valdybai už pagalbą ruošiant jos dainų rečitalį ir rečitalio pelną — 700 dol. — įteikia Daužvardžio fondui. Iš kairės: c. v. vykd. vicep. J. Janušaitis, dr. A. Lipskienė, sol. P. Ragienė, c. v. vicep. jaunimo reikalams E. Pakštaitė, premijuotieji: Aleknaitė, P. Kisieliūnas Jr, ir G. Plačas.

Stasiulio nuotrauka
Young journalists are receiving the Consul Dauzvardis awards at the Press Ball. \$700 was added to the prize fund by soloist P. Ragiene (3rd from left), who donated the receipts of her song recital.

Spaudos balius metu įteikta Žurnalistikos premija LŽS-gos centro valdybos pirmininkui Juozui Vaišniui, SJ.

Iš kairės: Jury komisijos sekr. rašytoja D. Bindokienė, perskaičiusi Jury komisijos aktą. Laureatas kun. J. Vaišnys, SJ, pasakė padėkos žodį, išreikšdamas dėkingumą mecenatui kun. dr. J. Prunskiui, iškėlė spaudos atsakomybę ir svarbą, išryškino LŽS-gos c. v. pastangas ugdant jaunuosius spaudos bendradarbius ir Daužvardžio fondo svarbą. Kun. dr. J. Prunskis sveikina laureatą ir LŽS-gos c. v. vicepirmininkas rašytojas Vladas Butėnas, šiltu žodžiu aptaręs laureato nueitą kelią, darbus, už ką jam ir buvo paskirta šių metų Žurnalistikos premija.

Stasiulio nuotr.

During the annual Press Ball in Chicago, the chairman of the Lithuanian Journalists Assn., Rev. J. Vaisnys, S.J. (2nd from left), is presented an award by sponsor Dr. T. Prunskis.

lyvius ir paglostęs mūsų šių dienų gyvenimą "prieš plauką".

Solistė Praurimė Ragienė, akomponuojant muz. Mongirdui Motekaičiui, atliko vokalinę programos dalį.

Spaudos baliai Chicagoje yra vieni iš iškilmingiausių, turi didelį pasisekimą, o juose visada akcentuojamas ir kultūrinis pradas — duodama geros programos.

Balių pelnas skiriamas Daužvardžio fondui, iš kurio yra skiriamos premijos jauniems spaudos bendradarbiams. Šiais metais į Daužvardžio fondą paskirta beveik visas balius pelnas — 2000 dolerių.

Šių metų didžiausias LŽS-gos ventro valdybos rūpestis praveisti naujus centro valdybos rinkimus, nes šios valdybos kadencija baigiasi rudenį. Pažymėtina, kad 5 valdybos nariai yra išbuvę dvi kadencijas. Centro valdyba yra įvykdžiusi gražių, prasmingų darbų ir ypač dėmesį kreipė ir sėkmingai dirbo ugdant jaunuosius spaudos bendradarbius.

J. Janušaitis

1967 m. Lietuvių atstovybėje, Washington, DC, Vasario 16-tosios minėjimo proga prel. J. Kučingis priėmė su min. J. Kajecku ir žmonia.

Msgr. J. Kucingis commemorating February 16, 1967, at the Lithuanian Legation in Washington, D.C. with Lithuania's then minister to the United States, Hon. J. Kajeckas and his wife.

A Special Testimony of Appreciation

Msgr. John A. Kucingis, pastor of St. Casimir's Lithuanian Church, Los Angeles, was born in Lithuania on Dec. 23, 1908.

He attended High School in his native Sveksna and was graduated from the Salesian College in Turin, Italy, before going to Sacred Heart Major Seminary, Telsiai, Lithuania, in 1929. He was ordained priest on June 6, 1937 by His Excellency Justin Staugaitis, Bishop of Telsiai.

Because of his unusual educational talents, Father Kucingis was appointed chaplain and taught Religion in the High School at Silale. In 1938, interrupting his successful educational work, he returned again to Italy. At the famous University of the Sacro Cuore, he studied Social Sciences and Education.

In the year of 1939, Father Kucingis returned to Lithuania. His first appointment was to be an Army chaplain and chaplain at the School of Technical Arts at Telsiai. Here he established and maintained a home for a group of 50 students of low income families.

In the fall of 1940 the Communists, taking over administration of the country, imprisoned the pastor of Silale and Father Kucingis was sent by his Bishop to administer this large parish of some 10,000 people. Even though conditions for the exercise of priestly ministry became very difficult, Father Kucingis managed to succeed in his assignment and to impart regular Religious instruction to his former students and the young people of his flock in the Parish Church.

In June of 1947 came the German-Russian conflict. In their turn, the Germans occupied Lithuania. Father Kucingis was given a new

important assignment, chaplain and instructor of Religion in the High School and Junior College at Telsiai. The Germans made it difficult for the school system to function in an orderly manner. Father Kucingis organized at Telsiai a cafeteria where some 200 students of his were supplied with hot meals. The occupation authorities kept close watch on all publications in the country, and tried to prevent the printing of Religious literature by denying allotment of paper for this purpose. Father Kucingis masterminded a clandestine edition of 30,000 copies of a sorely needed hymnal in the year of 1942, using a copyright of 1939! The hymnal was to be used in the churches of the vast Diocese of Telsiai.

In the Fall of 1944 the Soviets invaded Lithuania for the second time. Father Kucingis, on the advice of his Bishop, left his native land and went into Germany, with the hope the war would soon be over and he could return to priestly ministry in his native country.

Father Kucingis had a good command of the German language and therefore was appointed Administrator of the Parish at Nasgenstadt (near Ehingen) in the Diocese of Rotenburg. Later, he was able to accommodate some 50 Lithuanian refugee families who had been driven out of Austria, when the Russians occupied that country at the end of World War II.

On July 27, 1946, Father Kucingis arrived in the United States of America. After spending two months in Philadelphia, Pennsylvania at St. Andrew's, he arrived October 3 in Los Angeles, California, where he was appointed assistant pastor at St. Casimir's Church where Msgr.

Maciejaskas was pastor. However, their association in the priestly work was not destined to last long. Msgr. Maciejaskas died May 14, 1947, having reached his 80th birthday.

On April 11, 1947, Father Kucingis was appointed Administrator of St. Casimir's Church and Pastor for Lithuanians living within the Archdiocese of Los Angeles. Father John inherited from his predecessor an inadequate seven room house at 2511 Third Avenue, Los Angeles. Under this roof was the Parish Church of St. Casimir's, large enough to accommodate 70 persons. He drew one immediate conclusion. To leave the crowded Chapel as soon as possible! Eventually, the buildings were sold to the Ukrainian Catholics in 1948. At the same time, a Presbyterian house of worship and rectory at 2704 St. George St., Los Angeles, were acquired, as also was a new temporary Parish center for St. Casimir's. Subsequently, on November 4, 1951, a lovely new Parish church, seating 460 persons, was dedicated. The former Presbyterian church was now converted into a Parish Hall. In 1957 St. Casimir's was ready to open a primary school with the first grade, conducted by Sisters of St. Casimir from Chicago.

Meanwhile, there was more to be done in order to provide for the future expansion of the Parish settlement. With the purchase of the adjacent properties, this was adequately accomplished. By 1959 there was on the property a new and modern structure for the grade school. At present there are eight grades with 280 pupils. And finally in 1976 the old Parish Hall has been completely remodeled, enlarged and newly furnished, it is with air-conditioning. Certainly Msgr. Kucingis and his people can be justifiably proud of their success in making St. Casimir's an outstanding contribution to the City, with their fine church, school, convent, rectory and parish hall.

The year 1948 saw a new wave of immigrants, due to displacements in consequence of World War II, reach the United States. Father Kucingis hurried to extend to them his helping hand by providing about 300 of them with jobs and housing guarantees required by the immigration law. The Parish house and hall of St. Casimir's became the first home in this country for many an immigrant family. With his untiring help they were moved from here to their new jobs and their own homes.

Again in 1949, Father Kucingis organized a Saturday Lithuanian

school for the refugees' children. This school remains until now, a regular feature of Parish life and at present there are 140 students attending that school. Due to the efforts and initiative of Father Kucingis, in the fall of 1952 a biweekly paper, "Lithuanian News," was published in Lithuanian. The purpose of it was to unite all scattered Lithuanians throughout Southern California, keeping them in close touch with their Parish and National customs. It is now read by more than 1,200 Lithuanian families. Father Kucingis was instrumental in organizing California Lithuanian Day. It is well known in the Southland and attracts over 1000 participants every year.

Father Kucingis is also experienced in the field of public information. He is the editor of the "Lithuanian News." Father has published a book on the martyrs of Telsiai. Those people were victims of Communist brutality during the Russian retreat from Lithuania in 1941. Among the victims were seven of his former students. Father Kucingis had contributed a great many articles to the public press while in Lithuania. He also writes occasional articles for the National Lithuanian press in the United States. Father Kucingis has been enrolled into "Who's Who in Religion in U.S." in 1977.

"Because of your many and successful labors toward the progress and growth of the Catholic Church, we wish to give publicly a special testimony of our appreciation . . ." reads the papal letter of February 11, 1965 bestowing upon Father John A. Kucingis the honors of a Domestic Prelate with the title of Right Reverend Monsignor.

Msgr. Kucingis, celebrating his 40 Years Jubilee as a Priest, can truthfully say, his 40 years of priestly life given to the service of the Altar and his people can be divided as follows: seven years to Lithuania; two years to Germany; and 31 years to St. Casimir's Lithuanian Parish in Los Angeles, California.

On May 29, 1977 at 10:30 a.m., in the Church built through the sacrifices of his people and his own efforts, Msgr. Kucingis will offer the Sacrifice of the Mass in Thanksgiving to God, who so beautifully and so conspicuously has blessed His servant.

—A. R.

During the February 16 Lithuanian Independence Day commemoration in Washington, D.C., Msgr. Kucingis was received by Vice President Hubert Humphrey.

1967 m. Washington, DC, prel. J. Kučingis Vasario 16-sios kongrese minėjimo proga bu-priimtas viceprezidento H. Humphrey.

THE EXCOMMUNICATION OF HENRY A. KISSINGER

By Rabbi Marvin S. Antelman, chief justice, Supreme Rabbinic Court of America

Excerpt taken from
"The Review of the News," U.S.A.

On Sunday, June 20, 1976, in a crowded hall at the New York Hilton Hotel, Henry Kissinger, Secretary of State of the United States of America, was formally excommunicated from Judaism. The religious ceremony was presided over by five Rabbis, members of the Supreme Rabbinic Court of America.

"We Jews are not a large people numerically, but we have survived because most of us have been able to hold before our eyes and in our hearts love for the Covenant and the peoplehood which grows out of it. Encouraging the progress of an enemy, especially a murderous one, is a luxury permitted only to powerful and numerically great peoples. For a Jew to engage in such activity is not magnanimous—it is stupid, arrogant and treasonous. If such activity aids the enemies to Judaism and Jewry, it must be cut out root and branch."

Now COME WE

A duly constituted Bet Din, Court of Jewish Law, and say that a certain Henry Kissinger, Secretary of State of the United States of America, has in actions and in certain publicly proclaimed widely circulated pronouncements, posed a clear and present danger to the Jewish people, the Jewish State of Israel, and the fulfillment of the convenantal destiny of the Jewish people according to the Torah.

THE CHARMS OF ART IN MANY FORMS

(Artist Elskus in Massachusetts)

To disregard a local Lithuanian is to sin. However, to overlook an accomplished visiting Lithuanian would be akin to a mortal sin.

Mount Holyoke College in So. Hadely, Mass. was the setting. Here at the John and Norah Warbeke Gallery of the Art building, the exhibit of stained glass and India ink drawings of artist Albinas Elskus were on view. Students of this institution had the privilege to study these arts under the expertise of Mr. Elskus during their Winter Session.

Bright sunlight splashed through the glass wall of the gallery, which featured a resplendent circular stained glass rose. The sun's rays enhanced the soft glow of colors graduating from pale to deep pink such as usually associates with a beautiful prize rose.

In his magnificent portrait of the "Blue Madonna," the artist demonstrates the technique of placing sections of the blue stained glass directing the eye of the viewer towards the beauty of the subject's face.

Apples—blushing apples, that Mr. Elskus granted unending life to on glass. Some whole, others halved or quartered—all were unique. In the past it has been said that to paint an apple well is to signify that one can paint an excellent portrait. Similarities in shading indentations of the stem at the top and the bud at the bottom of the apple are as important as shading the hollow of the eyes and nose of a person.

Revelations of Mr. Elskus's accomplishments were startling. Most interesting was the fact that one of his earlier works can be viewed right here in our own city of Holyoke, Mass. at the Providence Hospital Chapel. Those portions of the window depicting the Blessed Virgin have been reproduced by Yankee Magazine in a previous Christmas issue.

Prevalent among his major works are the stained glass in the Church of the Epiphany, St. Catherine of Sienna in New York; the elongated 75 foot window in the St. John the Evangelist Church at Lake Mahopac and others, including churches in New England and several foreign countries.

Currently he is designing a window for St. Michael's Church in Bayonne, New Jersey.

During this interview Joan Laframboise and I occasionally found our glances drifting to the 15th century tapestries that hung on the walls of the lobby. This, naturally, led

to the ethnological question regarding architecture.

Is there any difference between Lithuanian styling and that of other countries in Europe? Not really. Earlier rulers having an eye to the future of Lithuania imported architects from Italy, we were informed. In return, Lithuanian students were sent to Italy and other countries to study classical structure, so that no significant difference evolved. The architecture of country homes held diversity in that each building stood apart from others. Here in America we have the connecting rambling farmhouses.

Unusual features characteristic of Lithuanian country homes are the doorways decorated with such carvings as the heads of two horses or, perhaps, tulips. Another example is the individuality of the three tiered roofs of Jewish synagogues seen only in Lithuania.

Regarding his educational background, Mr. Elskus disclosed that he received his early art training at the Institute of Decorative Arts in Kaunas, Lithuania, and later studied architecture in Darmstadt, Germany. Since coming to the United States in 1949, he has progressed in his career to the point of being part owner of the Durham Studios in New York. In addition to pursuing his career, the artist endeavors to expose students to the intricacies of this art by serving on the staff of Fordham University.

Having served as president of the Lithuanian Artists League of New York, he continues to hold membership in this organization.

—Margaret Picard

LITHUANIAN PUBLICATIONS IN OTTAWA, CANADA

During my studies at the Faculty of Journalism in Ottawa last year, I had to present a paper. I chose the subject of "The Development of Lithuanian Press in Exile and in North America in Particular." This gave me a chance to get acquainted with some of the endeavors Lithuanians are undertaking in the field of the printed word. It also showed me some of the existing difficulties along this path.

A notable difficulty is the lack of publications in Lithuanian, even bibliographical lists of such publications, available at Canadian libraries. Practically no materials, no information.

Yet the Canadian government endorses multinational programs. The National Library collects ethnical publications, present and

past. Since 1973, it has about 170 ethnical periodicals on its lists, including a steady intake of Lithuanian papers.

There is also the "Multicultural History Society of Toronto," which aims to gather, preserve, copy all printed matter pertaining to the ethnic groups of Ontario. It is interested in letters, notes, photographs, and other written or printed materials, which, of course, can be of value to Lithuanians and their students of history.

Since the National Library continues to collect and preserve Lithuanian publications, too, it is necessary to assist it in these tasks. By making for it full and correct lists of all Lithuanian printed materials, we can help make available to all concerned explorers of this area a permanent protocol of Lithuanian life.

Publications themselves are gladly accepted by the National Library. Materials not donated can be returned after microfilms are made of them. Whoever would desire to present any such materials or such publications to the National Library, or would like to have any information on these subjects is welcome to write to me, Ruth (Birute) Bogusis, Newspaper Section, National Library, 395 Wellington Street, Ottawa KIAON 4 (or Ruta Ona Siulyte, 200 Bronson Avenue, Apt. 85, Ottawa.

O. V. de L. MILOSZ-MILASIUS
(1877-1939)

May 23 is the hundredth anniversary birth-date of a great Lithuanian poet, philosopher and diplomat, O. V. Milasius—Oscar V. de Lubicz Milosz. Of an old historic Lithuanian family, he was brought up and lived his life in Paris. Writing in French he has attained, according to critics, the position of one of the great and original French poets of the 20th century, translated into many Western and Eastern languages, admired and studied to this day. The sources of his vast creativity have sprung from an intimate knowledge of the ancient, the biblical philosophers and classics as well as the more recent great English and American poets and those of Europe, including the ancient Lithuanian lore. A ten volume collection of his works and translations (Ouvres Completes de O. V. de L. Milosz) has been published by the house of Andre Silvaire. Of the masterpieces—Miguel de Manara (1912: the conversion and repentance of Don Juan) has also been performed on the stage. Another—Symphonies (1915), is given elsewhere in this issue in Lithuanian rendition.

(Continued on Page 21)

An early work of A. Elskus—stained glass at the Providence Hospital Chapel in Holyoke, Mass.

Albinas Elskus vitražai.

CHANGE OF THE AMERICAN ADMINISTRATION

(Information by the Lithuanian Legation in Washington, D.C.)

January 13, 1977, a farewell testimonial was held at the Pan American Union premises in honor of the outgoing Secretary of State, Henry Kissinger and his wife. It was hosted by the chiefs of the accredited diplomatic missions in Washington, and their wives. The event was attended by President and Mrs. J. Ford, vice president and Mrs. Rockefeller. Present were the Lithuanian minister St. Backis and his wife.

January 19. As part of the Inaugural ceremonies of the new Administration, Mr. and Mrs. Backis attended a reception in honor of Vice President-elect Mr. Mondale and his wife, to whom they were presented.

January 20. The Lithuanian Charge d'Affaires and Mrs. Backis attended with the diplomatic corps the official Inauguration ceremonies and the swearing-in of President Carter and Vice President Mondale at the Capitol. They also attended a subsequent lunch at Blair House hosted by the Chief of Protocol Ambassador Black.

January 22. President and Mrs. Carter held their first reception for the Chiefs of the Washington Diplomatic Missions. At the White House Charge d'Affaires of Lithuania and Mrs. Backis were presented to the President and Mrs. Carter. During the White House receptions Mr. and Mrs. Backis repeatedly met with Vice President and Mrs. Mondale and were also introduced to the new Secretary of State Vance and his wife, as well as with the new Ambassador of the United States to the United Nations Organization, Mr. Andrew Young.

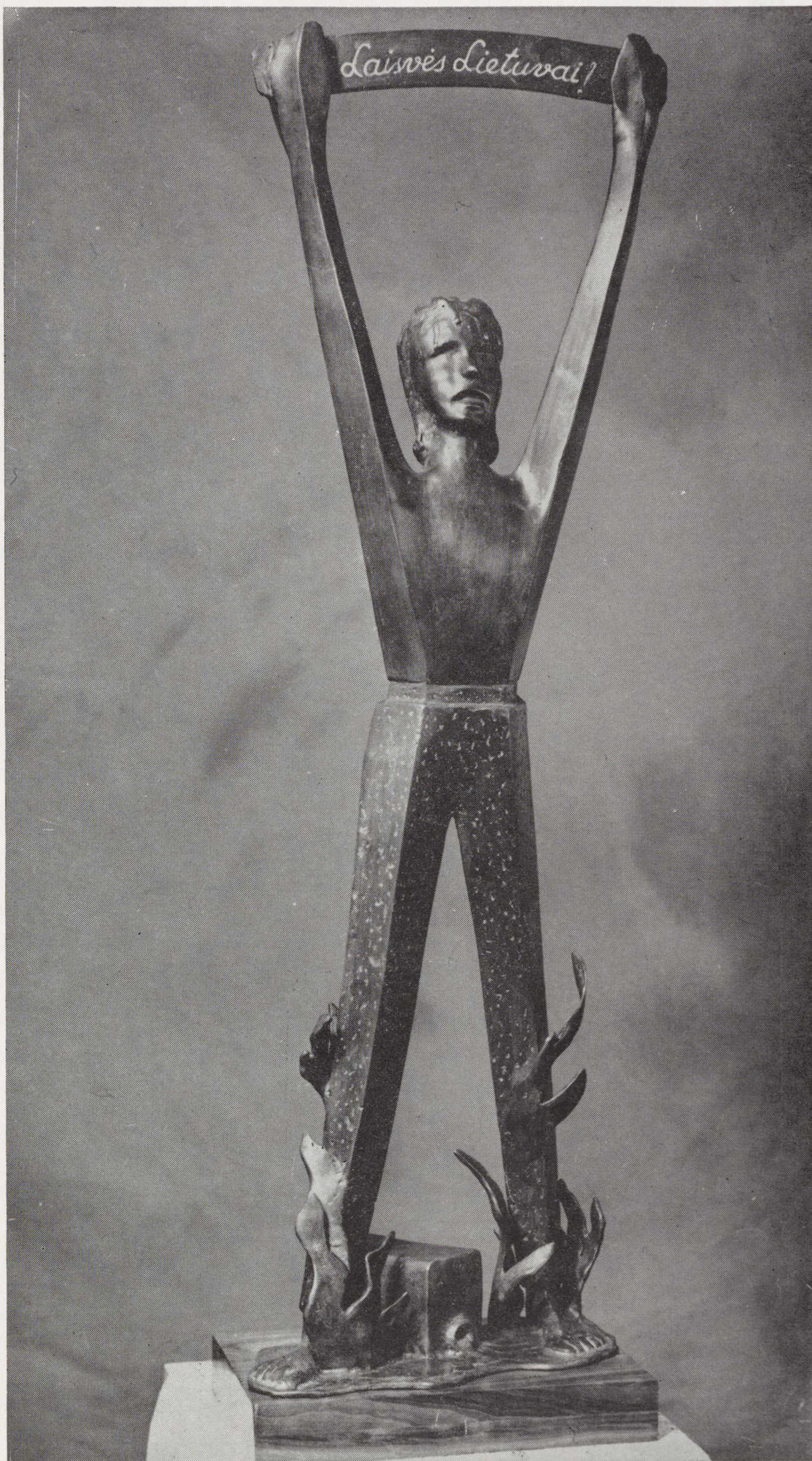
January 14. A consultative meeting was held in Washington by the representatives of the diplomatic missions of the three Baltic States. Attending it were the Latvian representative, Dr. A. Dinbergs and the Counselor of the Latvian Legation, Mr. Vilis Tomsons; the Estonian representative, Mr. E. Jackson and the Charge d'Affaires of Lithuania, Dr. St. Backis.

VYTAUTAS THE GREAT, Grand Duke of Lithuania, by Dr. Joseph B. Končius. History of Lithuania from King Mindaugas (1252) to to the end of the reign of Vytautas the Great (1490). 214 pages and a map. Price \$4.00

Available at Lithuanian Days Bookstore, 4364 Sunset Blvd., Los Angeles, CA 90029.

(Continued from Page 20)

As a diplomat, Milasius has come to the service of his ancient homeland during the aspiring struggles for independence that were launched prior and subsequent to the First World War. Since the Paris Peace Conference in Versailles (1918) he was associated with the Lithuanian delegation there and from 1919 to 1925 he became his country's first official representative, Minister to France.

The sculpture depicting the heroic self-immolation of Romas Kalanta—"Freedom for Lithuania"—by Pranas Gasparonis of Los Angeles.

Prano Gasparonio, Los Angelyje, skulptūra "Laisvės Lietuvai", vaizduoja susideginantį Romą Kalantą.

(Atkelta iš 3 pusl.)

Liepsnose skęsdamas jis šaukė "Laisvės Lietuvai!", bet JAV prezidentas to šauksmo neišgirdo.

Laikas prinoko. Kiekvienos valstybės prezidentas ar karalius, atsisakęs ginti pavergtų tautų, palengva turės iškristi iš savo sosto.

Istorija baudžia.

ADMINISTRACIJA RAŠO:

GARBĖS PRENUMERATORIAI:

A. Ambrazas, Euclid, OH.
 P. Atkočiūnas, DDS, Cicero, IL.
 K. Aukštaknis, Eugene, OR.
 A. Aželis, M. D., Cleveland, OH.
 L. Bagdonas, Santa Cruz, CA.
 J. Bagdonavičius, Hot Springs, AR.
 J. Briedis, Detroit, MI.
 Vysk. V. Brizgys, Chicago, Ill.
 R. Čibas, Sydney, Australia.
 J. Čiurlionis, Phoenixville, PA.
 J. Dėdinas, M. D., Elmhurst, IL.
 A. Devenis, M. D., Long Beach, CA.
 Vysk. A. Deksnys, Roma, Italy.
 B. Galinis, Norwell, MA.
 R. Giedraitis, D. D. S., Los Angeles, CA.
 P. Gylis, Olympia, WA.
 Roze Janowska, Norristown, PA.
 O. Ivaškienė, S. Boston, MA.
 A. Joncha, Johnson City, TN.
 I. Joerg, Tirol, Austria.
 J. Jurgilas, M. D., Granada Hills, CA.
 A. Kriukėnas, M. D., Milton, MA.
 M. Kober, Pt. Washington, NY.
 Dr. A. Kontvis, Westminster, CA.
 A. Laucis, M. D., Mt. Olive, IL.
 C. Laucis, Chicago, IL.
 G. Levinskas, Kirkwood, MO.
 A. Macarus, Hagar Shores, MI.
 W. Maker, Burbank, CA.
 W. Markalonis, Reynoldsville, Pa.
 Dr. A. Matukas, Putnam, CT.
 E. Mickeliūnas, Richmond Hill, N.Y.
 P. Misevičius, Toronto, Ont.
 A. Musteikis, Fallon, NV.
 G. Okunis, Flushing, NY.
 Rev. V. Pavalkis, Milpitas, CA.
 J. Petrikonis, MD, Woodbine, CA.
 A. Pranyš, Mt. View, CA.
 Rev. A. Račkauskas, Brooklyn, NY.
 Rev. prof. dr. P. Ragažinskas, Central, NM.
 Kun P. Raugas, Brooklyn, NY.
 J. Roland, San Francisco, CA.
 A. Rudis, Chicago, IL.
 Rev. P. Sabulis, Waterbury, CT.
 P. Sakas, Pasadena, CA.
 A. Skrebūnas, Mississauga, Canada.
 Kun. E. Statkus, Grand Rapids, MI.
 J. Talandis, Olympia Fields, IL.
 TALKA, Hamilton, Canada.
 A. Tamulis, Mt. Olive, IL.
 Ona de Vabalas, Venezuela.
 P. Vaitkūnas, St. Paul, Al-ta, Canada.
 J. Vitėnas, Washington, D.C.
 P. Žemaitis, M. D., Canton, MI.
 V. Žilinskis, Pittsburg, PA.

ALBINAS MARKEVIČIUS

Apdraudos Agentūra

M. & R. AMERICANA
 Insurance Service, Inc.

2113 Wilshire Blvd.
 SANTA MONICA, CA 90403

393-9801
 828-7525

DRAMOS FESTIVALIS TORONTE, KANADOJE

1977 m. gegužės mėn 22 d. 7 val. 30 min. Prisikėlimo salėje, Hamiltono L. D. T. AUKURAS vaidina Balio Sruogos 3 veiksmų lyrinę dramą "Pavasario giesmė".

Gegužės 22 d. 3 val. 30 min. Lietuvių namuose Toronto L. D. T. "AITVARAS" vaidina Stasio Pilkos 3 veiksmų komediją "Žemės rojus".

Gegužės 28 d. 3 val. 30 min. Lietuvių namuose Cicero jaunimo vaidin-toju būrelis vaidina Kvirino Runino 2 veiksmų dramą "Laisvės kaina".

Gegužės mėn. 28 d. 7 val. 30 min. Prisikėlimo salėje Los Angeles dramos sambūris vaidina Birutės Pūkelevičiūtės 3 veiksmų dramą "Palikimas".

Gegužės mėn. 29 d. 4 val. Lietuvių namuose Chicagos V. D. Šaulių rinktinės meno kuopelė vaidina Anatolijaus Kairio 3 veiksmų komediją "Didysis penktadienis".

Gegužės mėn. 29 d. 7 val. 30 min. Prisikėlimo salėje žyminių įteikimo vakaras-užbaiga.

Gegužės 21 d. 7 val. 30 min. Anapilio salėje Mississauga bus pavasario šokiai-balius. Programoje linksmavakaris — atlieka Aitvaras ir Aukuras. Groja Londono "Atspindžiai". Veiks bufetas, baras, loterija ir t.t. Pelnas skiriamas IV dramos festivaliui paremti.

Salių adresai:

Prisikėlimo salė, 1011 College St. Toronto, Ont.

Lietuvių namai, 1573 Bloor St., Toronto, Ont.

Anapilis, 494 Isabella St., Mississauga, Ont.

L. L. B. Krašto valdyba

I. G. ELECTRIC, INC.

ELECTRICAL CONTRACTING and ENGINEERING

Savininkai: Ignas ir Rimas Gurčiniai

477-5703

395-8600

1637 Pontius Ave., Los Angeles, CA 90025

ELENA PINKUTĖ-STOZIER

REALTOR-ASSOCIATE

DAY REALTY

13443 Ventura Blvd.

Sherman Oaks, CA 91403

Bus. 986-2900

From LA: 872-3533

BALTIC BAKERY

Juozas ir Aldona Ankai — savininkai

4627 So. Hermitage CHICAGO, Illinois 60609 Telef. (212) LA3-1510
 — ir —

2616 W. 69 Street, Chicago, Ill. 60629

Telefonas: (312) 737-6784

Siunčiame duoną ir raguolius į visas Amerikos dalis.

LD PAREMTI AUKOJO

\$70.00 — Petras Baltrėnas.
 Po \$3.00 — J. Litvaitis,
 L. Mathews,
 D. Mockevičienė,
 Rev. V. Zakaras.
 \$2.00 — J. Juodvalkis.
 \$1.00 — S. Karalevičius.

Kanados LD prenumeratoriai

Administracija prašo, kai išrašomi asmeniškai čekiai, nerašyti U.S. Dollars, U.S. Funds, nes tada tokius čekius Amerikos bankas turi siųsti "inkasuoti", ir mums atskaito vieną dolerį už patarnavimą.

Geriausia rašyti \$12, nenurodant kokios valstybės tie doleriai, — tada mums iškeičia juos pagal esamą kursą.

TAUPYKITE DABAR

Pas mus ne visi tarnautojai yra lietuviai, bet kiekviename skyriuje galima susikalbėti lietuviškai.

UŽ CERTIFIKATUS MOKAME:

7¼% — 6 metų su \$1,000, minimum
 7½% — 4 metų su \$1,000, minimum
 6¾% — 30 mėn. su \$1,000, minimum
 6½% — 1 metų su \$1,000, minimum
 Savings insrd. to \$40,000 by FSLIC

Vėliavos duodamos nemokamai. Pradėjus naują taupymo sąskaitą, gausite vieną amerikietišką ir ant-rą pagal savo pasirinkimą su stovu. Kitos dovanos duodamos sąskaiton įdėjus atitinkamą sumą.

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN.

1447 So. 49th Court
 Cicero, Illinois 60650

JUOZAS F. GRIBAUŠKAS
 sekretorius

Tel.: (312) 656-6330 ir 242-4395

CRANE SAVINGS & LOAN ASS'N

High Dividend Rates
 Accounts

Insured to \$40,000 by FSLIC
 47th & Rockwell St., CHICAGO,
 Illinois 60632

94th & Roberts Rd., Hickory Hills,
 Ill. 60447

ATSIŪSTA PAMINĖTI

Petras Melnikas, **Debesys ir pro-
peršos**. Romanas. Išleido Lietuviš-
kos Knygos Klubas, 1977. 292 psl.
Viršelio aplanką piešė V. O. Virkau.
Kaina \$6.00.

**Namų ir artimiausios aplinkos
žodynėlis**. Paruošė Rimas Černius.
Išleido JAV LB Švietimo Taryba.
Tiražas 1000 egz. 75 psl. Kaina
\$2.50.

Žodynėlių sudaro: Žodžių kirčia-
vimas — čia aiškina kirčiavimą ir
duoda visų kirčiuočių pavyzdžių.
Toliau seka dvi dalys: angliškai-lie-
tuviškas ir lietuviškai-angliškai žo-
dynėliai. Lietuviški žodžiai kirčiuo-
ti. Žodynėlis naudingas visiems lie-
tuviams: tiek mokykloje, tiek šei-

Lithuanian Christian Democracy,
parašytas A. J. Kasulaičio. Išleido
Leono XIII Fondas. 244 psl. Kai-
na \$4.00. Tai Lietuvos Krikščionių
Kemokratų Unijos istorija. Įžangą
parašė vysk. Vincentas Brizgys.
Knygos išleidimą parėmė Marija ir
Antanas Rudžiai Chicagoje.
moje.

Galima gauti LD leidykloje.

LIETUVIŲ DIENŲ

žurnalo ir knygų

PLATINTOJAI

J. A. V-se

Brooklyn, N. Y. — "Darbininko" adm-ja.
So. Boston, Mass. — S. Minkus
Chicago, Illinois — Balys Brazdžionis,
'Gifts International', 'Parama', 'Terra',
'Marginiai'.
Cleveland, Ohio — J. Žilionis
Detroit, Mich. —
St. Anthony's Parish Library.
Los Angeles, Calif. — V. Prižgintas.
Putnam, Conn. — Immaculata Conception
Convent.
Rochester, N. Y. — A. Sabalis.
Waterbury, Conn. — "Spauda".
Woodhaven, N. Y. — "Romuva".

Anglijoje

Kew, Surrey — "Dainora".
Bradford, Yorks — Kun. J. Kuzmickis.

Australijoje

Adelaide, Edwardstown — A. Kubilius.
Melbourne - St. Kilda — F. Sodaitis
Sydney — Kun. P. Butkus.
Glen Osmond, S. A. — E. Reisonienė.
Mirren, S. A. — J. Rupinskas.

Italijoje

Roma — Mnsgr. V. Mincevičius.

Kanadoje

London, Ont. — A. Puteris
Toronto, Ont. — V. Aušrotas, A. Kuolas,
P. Misevičius,
Montreal, Que. — P. Rudinskas, (Parish
Library)

LIETUVIŲ RADIO PROGRAMOS,

kurios bendradarbiauja su "Lietuvių Dienomis"

Los Angeles, Calif.

KALIFORNIJOS LIETUVIŲ RADIJAS
LITHUANIAN MELODIES

Stotis KTYM, banga 1460 AM
Šeštadieniais 12:30 — 1:00 p. p.
Išlaiko L. Radijo Klubas. Pirm. J. Mirkus,
2610 Griffith Park Blvd., Los Angeles, CA
90039 — Tel. (213) 662-6591

Baltimore, Md.

"RADIO PROGRAMA LIETUVIAMS"
Girdima Marylande ir Washington, D.C.

Sekmadieniais 10 — 11 val. ryto
per FM radijo stotį WCAO 102.7 mgcl.
Programos vedėjai: Albertas Juškus,
4515 Wilmslow Rd., Baltimore, Md. 21210
Tel.: 366-4515
Kęstutis Laskauskas, 1312 Birch Ave.,
Baltimore, Md. 21227; Tel.: 242-1779

So. Boston, Mass.

Lietuvių Radijo valanda
LAISVĖS VARPAS

Sekmadieniais 11 — 12 val. priešpiet.
AM 1430 klc iš WWEL radijo stoties
Medford-Boston, Mass. 02155
Petras Viščinis, vedėjas,
173 Arthur St., Brockton, Mass. 02402
Telefonas: 586-7209

LIETUVIŲ RADIO KORP. PROGRAMA

Seniausia liet. radijo programa Naujojoje
Anglijoje, veikianti nuo 1934 m. bal. m.,
vedama Stepono ir Valentino Minkų, gir-
dima sekmadieniais 1 val. — 1 val. 30 m
Boston, Mass. — WLYN - 1360
Programoje: pasaul. žinių santrauka, muzi-
ka, dainos ir Magdutės pasaka.
502 E. Broadway, So. Boston, Mass. 02127
Telefonas: AN 8-0489

Chicago, Illinois

SOPHIE BARCUS RADIOJO ŠEIMA
7 programos savaitėje

Daily 12:30-1:00 pm Sat-&Sun 8:30-9:30 am
Visos programos iš WOPA 1490 klc A. M.
Programos vedėja Aldona Daukus-Barcus
Transliuojama iš nuosavos studijos.
WOPA stoties 1490 klc. A. M. 102-7 F. M.
7159 S. Maplewood, Chicago, Ill. 60629
Tel: HEmlock 4-2413.

Nauja lietuviška radijo programa
pradėta birželio 4 d.

LIETUVOS AIDAI

Kiekvieną penktadienio vakarą
iš WOPA 9:30 — 11 v. v. 1490 AM banga
Sekmadienio programa
iš WJOB 1230 AM stoties, Hammond, Ind.,
9:30—10 val. ryto gerai girdima Illinois
ir Indiana valstijose.
Veda Kazė BRAZDŽIONYTĖ, 2646 W. 71st
St. Chicago, Ill. 60629 Phone 778-5374

LITHUANIAN RADIO FORUM

Bi-Lingual Civic program in English
and Lithuanian
Produced by Anthony J. RUDIS
Listener Participation Program
PHONE 445-6842 and ask a question
Sundays 2 to 3 PM
WXRT-FM 93.1 MHz.
Address: 9339 S. Oakley Chicago, Illinois

Cleveland, Ohio

Lietuvių Radijo Programa
TĖVYNĖS GARSAI

Girdima penktadieniais 8—9 val. vakaro
per WXEN-FM stotį 106,5 mc..
Vedėjas Juozas Stempužis.
4249 Lambert Rd., Cleveland, Ohio 44121
Telef.: 382-9268.

Detroit, Mich.

LIETUVIŠKŲ MELODIJŲ RADIOJO VALANDA

WMZK-FM banga 98 mc
Pirmadienį — trečiadienį — penktadienį
nuo 8:00 iki 9:00 vakare

Programos reikalais kreiptis: Albert Misiu-
nas, 2483 Woodmere, Detroit, Mi 48209,
tel. 841-3026; Algis Zaporackas, 4120
Yorba Linda Dr., Royal Oak, Mi 48072,
tel. 549-1982.

LIETUVIŠKAS BALSAS-LITHUANIAN VOICE

WQRS-FM stotis. Banga 105.1 mc.
Sekmadieniais 8:25 — 9:05 val. ryto
Išlaiko Radijo Klubas.
Klubo pirm. Vacys Urbonas.
17175 Gaylord Ave., Detroit, MI 48240
Telefonas: 537-9642

Hartford, Conn.

"TĖVYNĖS GARSAI"

Connecticut vlst. liet. kultūrinė valandėlė
WRYM AM 840
Kiekv. sekmadienį 4:30 - 5:30 val. p. p.
Programos vedėjas A. Dragūnevičius.
Pranešėjai:
Zita Dapkienė, Alfonsas Dzikas ir
Lionginas Kapeckas
273 Victoria Rd., Hartford CT 06114
Telefonas: CH 9-4502.

New York - New Jersey

"LIETUVOS ATSIMINIMŲ" radijo valanda
girdima kiekv. šeštad. 4 — 5 val. p. p.
iš New Yorko stoties WEVD — 1330 klc.
ir 97.9 meg. FM.
Direktorius Jokubas J. Stukas,
1467 Force Dr., Mountainside, N.J. 07092
232-5565. (Code 201)
Kultūrinė lietuvių radijo valanda anglų k.
per SETON HALL Un-to stotį WSOU-FM
pirm. 7:30 — 8:30 v. v. — 89.5 mg
Vedėjas J. J. Stukas.

"LAISVĖS ŽIBURYS"

Girdima kiekvieną sekmadienį
nuo 9 iki 10 val. ryto
iš WHBI stoties 105.9 FM banga.
Adresas: Romas Kezys, 217-25 54th Ave.
Bayside, N. Y. 11364
Telefonas: 229-9134

Philadelphia, Pa.

Lietuvių Bendruomenės Radijo Programa
BENDRUOMENĖS BALSAS

Stotis WTEL — 860 kilocycl.
Šeštadieniais nuo 1:30 iki 2:30 p. p.
Kultūrinės apžvalgos, žinios, vietos kroni-
ka, muzika ir skelbimai.
Programas tvarko ir praveda
redakcinis kolektyvas.
Rašyti: "Bendruomenės Balsas"
1203 Green St., Phila., Pa. 19123.
Telefonas: PO 5-0932.

Pittsburgh, Pa

The First Lithuanian Radio Program in
Pittsburgh, Penn.
Pittsburgh, Penn. — WPIT - 730 klc.
Sekmadieniais 12 val. — 1 val. p. p.
Programos vedėjai:
Povilas ir Gertruda Dargiai.
Visais reikalais kreiptis:
2040 Spring Hill Rd., Pittsburgh, Pa. 15216

Rochester, N. Y.

DAINOS AIDAS

Sekmadieniais 9:00 iki 9:30 val. iš ryto.
Stotis: WXXI-FM 91.5 MC
Išlaiko: Lietuvių Radijo Klubas.
Klubo valdyba: Al. Gečas, pirm., R. Kirš-
teinas, vicepirm., J. Krokytė, sekr., Rūta
Ilgūnaitė, išd., L. Laukaitienė, narė.
Adresas: 320 Durnan St., Rochester, NY
14621

Waterbury, Conn.

LIETUVIŲ RADIOJO PARTIJA

WBRY, Waterbury, 1590 kilocycles.
Kiekvieną šeštadienio vakarą 6:10—7:00
Programos vedėjas ir direktorius
John D. Adams (Adomaitis).
5 Harriet Ave., Waterbury, Conn. 06708
Telefonas: 753-8898.

Montreal, Canada

LIETUVIŠKAS PUSVALANDIS

Kiekvieną trečiadienį nuo 11 val. v.
CFMB stotis — Banga 1410.
Programos vedėjas L. Stankevičius.
1053 Cr. Albanel, Duvernay, P. Q. Canada
Telefonas: 669-8834

Toronto, Ont., Canada

TĖVYNĖS PRISIMINIMAI

2 radijo programos savaitėje

Ketvirtadieniais vakarais 10:30 - 11:00 v. v.
Sekmadieniais 1:30 - 2:00 po pietų
Visos programos transliuojamos iš
Toronto stoties CHIN, banga 101 FM
Programos vedėjas Jonas R. Simanavičius.
175 Parkside Dr., Toronto, Ont. M6R 2Y9
Telefonas: (416) 534-1274

Roma, Italia

ROMOS RADIJAS

Transliuojama kasdien nuo 20 val. 50 min.
iki 21 val. 10 min. Vidurio Europos laikų,
41,15 ir 50,34 metrų bangomis.
Vedėjas Dr. J. Gailius.
Circonvallazione NOMENTANA 162.

Vatikanas, Italia

Programa transliuojama 8 kartus savaitėje.
Sekmad. rytais 10:30 - 11:00 Lietuvos laikų
ir kiekv. vakarą 20:15 - 20:30 Lietuvos laikų.
Bangos: 31, 25, 19 ir 196 metrų.
Vedėjas Kun. Dr. V. Kaziūnas.
Adresas: Sezione Litvana, Stazione Radio
CITTA DEL VATICANO.

LIETUVIAI TELEVIZIOJE

Isteigta 1966

WCIU - TV Channel 26

Sekmadieniais 8:30

5845 So. Oakley Ave., Chicago, Ill. 60634
Tel. (312) 778-2100

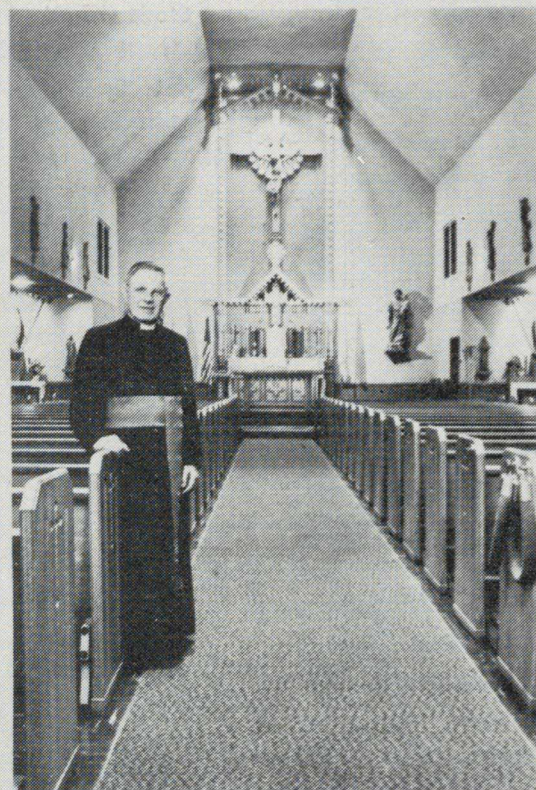
Tollus šlutas, vald. pirm.

**ST. CASIMIR
LITHUANIAN CATHOLIC CHURCH**

LOS ANGELES CALIFORNIA

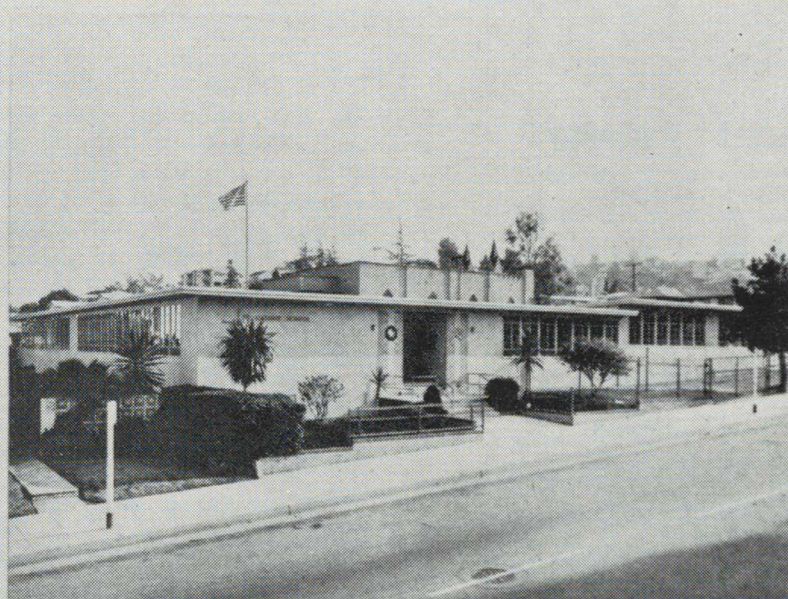
CHURCH

CHURCH INTERIOR

RECTORY

SCHOOL

CONVENT

AUDITORIUM

Los Angeles Šv. Kazimiero parapijos pastatai.